

A generation which ignores history has no past - and no future. -Robert A Heinlein

INTERMISSION #98

E-zine by Ahrvid Engholm, ahrvid@hotmail.com for EAPA, but due to I hope interesting history contents some outsiders will also get it. On Twitter, follow my newstweets from Nordic sf/fantasy/horror/fandom on @SFJournalen (but I've had less time for my private account @ahrvid). Wash your hands before reading this, it's infected with typos! Early July 2020.

EDIVIRIALLY

Welcome back to more newspaper clips history, connected to scientifiction and this Strange Thing We Call Fandom! The Royal Library in Stockholm, in an effort to compensate for being corona closed, in April and May had its digital newspaper archive open on-line. Hundred of thousands of Swedish newspapers, totalling 80+ million pages, could be searched through OCR - probably AI improved since it seemed to work pretty well.

As you've seen in previous two issues there was a lot to find! I spent hundreds of hours researching the archive and saved about 1500 newspaper clips as files. So I'll just continue here to present some of the golden nuggets I dug up (and I have more in store for coming issues!). I'll make translations and/or summaries in English - fast ones, may not be perfect - since I'm aware of that though Poul Anderson made Swedish leading world language in his *Tau Zero*, it was a slightly exaggerated skiffy novel... But Swedish and Nordic readers of this may read the articles directly in the illustrations, which I'll try to make readable (but perhaps a bit blurry) if you just magnify the page.

There'll be some stuff about Swedish sf and fandom, which has developed quite parallel - but with some quirks - to the US and UK-ones. Those were always a beacon for us savages in the frozen North! But I'll also have something about science-fiction inspired technology, like space, electronic brains, robots, and such. To this, I'll probably have a little about this bloody virus, which presently does its best to prove how sane science fiction disaster stories really are.

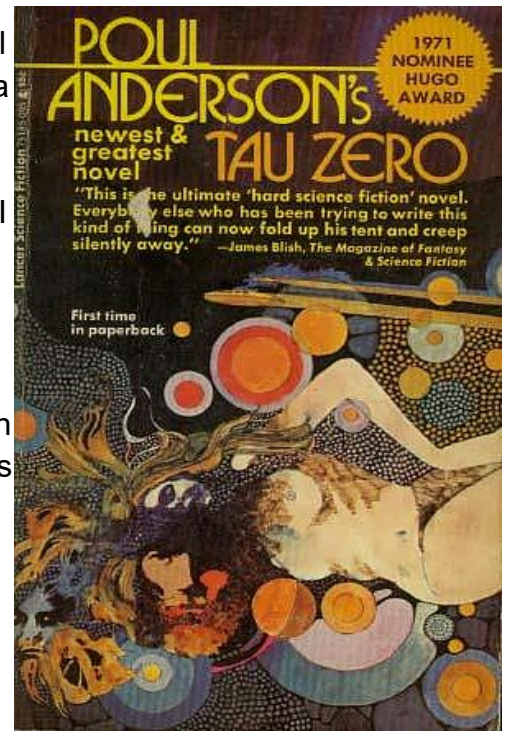
As you know this is my EAPAZine, but since I believe its historical contents is of wider interest I'll distribute also this issue a bit to outsiders - with the intention of also doing some PR and recruiting for EAPA! It's the oldest electronic APA around, but needs new members to keep truckin'. So if you know your way around a keyboard, write something interesting in PDF form and join! Please! *Snälla!*

Comments are welcome! If you missed issues 96 and 97, which had more sf history newspaper clips, tell me and I crank out copies for you on my electronic mimeo.

--Ahrvid Engholm

SKIFFY HISTORY STUFF FOR BUFFS

You can phrase it in many ways, but history is fundamental for understanding our position in the world. And of course the history of sf and fandom is *f*undamental for understanding who we are as fans. I became interested in historical stuff almost from the beginning, as I already on my first sf con in 1976 stumbled on a stack of old fanzines on a giveaway table - I remember for instance it had a

The Swedes have all the nukes and rule the world in this novel, probably the best sf yarn ever written!

bundle of Ron Bennett's *Skyrack* 1960s newsletter, and I fell in love with ATom's cartoons. Soon I read the fandom history volumes by Harry Warner, SaMoskowitz and damon knight, and I could hardly believe it when I saw Don Wollheim of Futurian fame already on my second con in 1977. These things are important! Some today seem to only care about the latest to 98% artificially computer animated Star Wars movie or how to dress up like some silly superhero pyjamas Such freaking fringe-fans are on the wrong track! No, long live fanzines, fan history, Roscoe and...

'Scuse me, getting carried away, like after a successfully wet room party when the occupants of the room don't want hotel staff to find fans under the table... (Where are room parties these days, BTW? Latest Worldcons I've been to have only had sterile bidding parties in function rooms. 770 anyone?)

I'll begin history diving with a couple of things about myself. I got my first PC in late 1985, but had earlier studied computers a bit at Stockholm university, a rather worthless course where with unusable program languages like Simula and Asta nobody have heard of, and among textbooks one from 1969...I also had a tiny Sinclair ZX-81 plastic computer, but it all got better with the IBM PC clone. Within a couple of years I got myself a modem, doing a mindboggling 1200 bits *per second*, filling a screen in ca 15 seconds at 120 chr/s! With that I began exploring the world of BBSes,

electronic bulletin boards hosted by computer enthusiasts. And I opened my own! I called it SF BBS, and I remember it as 1989 - but I now in a small notice see it was in 1988! I hadn't seen it until now, but it was in a notice in the Gothenburg-based Göteborgs-Tidningen, 8 October 1988:

■ ■ ■ En sf-nyhet: Ahrvid Engholm i Stockholm — ett bekant namn i svenska sf-kretsar — har satsat på en sf-databas, som kan nås per telefon med persondatorer och modem. Han presenterar själv kortfattat verksamheten i senaste numret av JVM.

Sf news: Ahrvid Engholm in Stockholm - a familiar name in sf circles - has launched an sf database, which can be reached by personal computers and a modem. He briefly presents the news himself in the latest issue of JVM.

I did the fandom news column in Jules Verne Magasinet (JVM) together with James Joyce translator Erik Andersson. I started the SF BBS by having it open evenings and nights on my ordinary phone line, but installed a dedicated line for it to be open 24/7. As I remember I let it run for 2-3 years and would have perhaps around 10 callers per day. And when I encountered Internet (I got an account early 1990 and sent my first Internet E-mail 6 March 1990) I made a deal with another guy to - with special software - for all users of SF BBS to be able to send and receive Internet E-mail and have a selection of the Usenet talk groups, using a DOS version of a Unix program called UUPC for the transport. It was probably one of the first private BBSes in the country "half-connected" this way to the Internet. Among things happening, I remember someone trying to hack the BBS by using a flaw in the file downloading routine. The flaw was that you could address the routine directly outside the BBS program control. I'm still a bit proud of how I hacked a solution: I changed name of the file protocol and patched the BBS program to use the new name. Bye-bye intruder!

Finally the BBS unfortunately had a major hard drive crash, and I was too busy with other stuff to spend several nights installing a new drive, setting new software up, etc, so SF BBS fell to sleep. At this time I had become more interested in the bigger world of Internet, anyway.

And here's another thing I hadn't seen before and of which I'm a bit proud. I have constructed the first perfect Swedish "pangram". That's phrase containing all letters of the alphabet, used as few times as possible. It can be useful to for instance show what all letters of a font look like. The most famous English pangram is *The quick brown fox jumps over the lazy dog*, but as you notice some letters are used more than once, so it isn't a perfect pangram. The most common Swedish pangrams hadn't been "perfect" either, with each letter used only once.

The "light page" of the morning paper Dagens Nyheter brought up the subject and asked readers to make their own pangram suggestions, so I sat down with a set of Scrabble. After pushing the bricks around I found this, each Swedish letter *only once*, 7 Feb 2000:

Yxskafbud ge vår wzconmö iq-hjälp
(Translation: Axe shaft courier give our wc-zone maid iq-help)

Att få in alfabetets alla bokstäver i en mening är inte det lättaste, men svårast av allt är att inte få med en av bokstäverna mer än en gång. Björn Afzelius hyllar måndagens försök av Ahruvid Engholm, "Yxskafthud ge vår wzconmö iqhjälp".

Yxskafthuden slår engelska kajor

Pangram är det vetenskapliga ordet för en mening i vilket alla språkets bokstäver ingår; ju kortare dess bättre. "The quick brown fox jumps over the lazy dog" är det mest kända men inte det kortaste med sina 35 bokstäver. Engelskan har 26. Genom att spola det första "the" är man nere i 32. Lika kort är "Pack my box with five dozen liquor jugs" (packa ner fem dussin dryckeskrus i min låda). Ännu en bokstav kortare är "Jackdaws love my big sphinx of quartz" (kajor älskar min stora kvartssfinx). Den amerikanske biologen Stephen Jay Gould har utlovat ett pris till den som skriver ett engelskt 26-bokstävers pangram utan förkortningar eller egennamn och bestående av vanliga ord. Ahruvid Engholm med sina yxskafthud i måndagens DN vore värd ett motsvarande pris.

Björn Afzelius

It's more complex to make Swedish pangrams since our alphabet has three extra letters (å, ä, ö). A "wc-zone maid" is of course the gatekeeper of a public pay toilet, here needing help to improve her intellectual level. And an axe shaft courier is of course someone making customer deliveries from a hardware store.

What I somehow managed to miss was how this my Perfect Swedish Pangram was praised a few days later - by one Björn Afzelius. I wonder if that isn't *The* Mr Afzelius (https://en.wikipedia.org/wiki/Björn_Afzelius), a very popular singer-songwriter, well-known in all of Scandinavia (perhaps not outside) like a local Bob Dylan. Praise from him is really something! The date was 10 February 2000, and it was in the form of a letter from Afzelius. I'll translate most of it, beginning with the headline which was:

Axe shaft messengers beat English jackdaws

"The quick brown fox jumps over the lazy dog" is the most well-known English pangram with 35 letters. If you skip the first "The" you're down to 32. Just as short is "Pack my box with five dozen liquor jugs"... One letter shorter is "Jackdaws love my big sphinx of quartz" ... The American biologist Jay Gould has promised an award to anyone creating an English 26-letter pangram without abbreviations or names consisting of regular words. Ahruvid Engholm with his Axe Shaft messenger in Monday's DN should be worth such an award.

No, I never got an award, but I don't understand how I managed to miss this praise just a few days later? Anyway, I now use the phrase *Yxskafthud ge vår wzconmö iq-hjälp* in the signature file to my E-mails, just to make people aware of it.

I think playing around with words and puns is an important part of the fannish tradition! I have actually met the greatest fannish punsters of them all, Bob Tucker (briefly on the 1979 Worldcon in Brighton), Walt Willis (a longer meeting, on the 1987 Worldcon, Brighton again) and Forry Ackerman (several times, the first being on the minicon Roscon in Stockholm in 1979, just before the Worldcon).

But onward... The first time Jules Verne is mentioned in the Swedish Press, according to the Royal Library newspaper database, is 14 December 1863. A short note about his debut novel, then just translated to Swedish and published by Bonniers, a major publishing house:

...A balloon trip through Africa. Dr Fergusson's trip in a balloon from Africa's east to west coast across the land. A compilation of the exploration journeys of the new time from the inner parts of this continent. Translation from French with illustrations. The work is translated from a book published in Paris this year, titled "Cinq semaines en ballon. Voyages des trois Anglais à travers l'Afrique, par Jules Verne". It is a tale in dialogue and to a large part with humour of the most remarkable parts of Africa, educational and entertaining.

närbeslägtadt slag: „En luftballongsresa genom Afrika. Dr Fergussons resa uti luftballong från östra till västra kusten af Afrika tvärt öfver hela landet. En sammanställning af hela den nyaste tidens upptäcktsresor uti det inre af denna världsdel. Öfversättning från franskan, med illustrationer. Arbetet är öfversatt från en i år i Paris utkommen bok under titel: „Cinq semaines en ballon. Voyage des trois Anglais à travers l'Afrique, par Jules Verne. Det hela är en i samtalsform och till stor del i humoristisk anda hållen skildring af de märkvärdigaste trakter i Afrika, lärorik och roande.

Verne was at the time unknown - note how they think that his name is a part of the novel's title. But when he died four decades later he was of course world famous, a Stephen King of his time, or even more than that. He would become synonymous with "scientific romances", and such fantastic tales were over here often called "jules vernian", which lead to naming the 1940's pulp mag Jules Verne Magasinet. I found lots of praising obituaries in the Swedish press in March 1905 after his death March 24 that year, but also Verne anecdotes that may be more interesting. In Svenska Dagbladet March 30 1905, we learn what Verne thought of the prospects of these new sort of stories that he wrote, and about his work habits, in "Jules Verne Memories" (it's long, but I translate the relevant parts):

Jules Verne-minnen. Le Gaulois De-rättar: År 1854 var den 26-årige Jules Verne sekreterare vid Théâtre Lyrique. Tillsammans med Michel Carré senior arbetade han på åtskilliga operatexter, men sysselsatte sig samtidigt med mera prosaiska saker, i det han fungerade som börsmakare Eglisys underagent på Parissbörsen. En dag överraskade han sina kolleger med att förklara för dem:

— Jag tror att jag snart kommer att säga farväl till er. Jag har fått den originala idé, som Emile de Girardin påstår att hvarje människas behöfvär för att göra lycklig. Jag har skrivit en roman i en alldeles ny genre. Om den gör lycklig kommer jag att förlåna kolossala summor. Sedan tänker jag skriva nya romaner, medan ni fortsätta att köpa och sälja värdepapper. En aning säger mig, att jag kommer att förlåna mer än ni.

De andra skrattade åt honom.

— Ja, skratta ni, sade han, men kom ihåg: skrättar blott som skrättar sist.

Några veckor senare utkom "Fem veckor i ballong" som följeläng i Hetzels "Magasin d'éducation et de récréation", och icke långt därefter publicerades den i bokform. Det blef en kolossal succés. Verne hade funnit en guldgruva och öste flitigt därur med sin förläggares hjälp. Han hade aldrig svårt att finna stoff till sina romaner, höll ständigt utkik på de senaste vetenskapliga upptäckterna och exploaterade dem genom att driva dem till sina yttersta konsekvenser.

— Hvad jag än må hitta på, brukade han säga, så blir jag ändå alltid distanserad af verkligheten. Det kommer ett ögonblick, då vetenskapens eröfringar öfvergå allt hvad fantasien kan skapa.

1872 meddelade Le Temps på sin följelängsdelning "Jorden rundt på åtta dagar". När den var afslutad bad den dramatiska författaren Cadot att få dramatiska densamma, hvilket Verne med glädje biföll. Cadot lyckades emellertid icke gå i land med sin uppgift, utan slutligen övertog Dennery arbetet, hvarpå hans bearbetning af den ryktbara romanen den 8 november 1874 gick öfver Porte St: Martins scen.

— Är det en succés? frågade Verne, som af naturen var en smula skeptiskt anlagd. Är det verkligen en succés?

— Det är ingen succés, det är en outtömlig guldgruva, blef svaret. Pjesen uppfördes 400 gånger å rad, och under utställningen 1876 gick den likaledes några hundra gånger öfver scenen. Den inbragte teaterns båda direktörer en begärtl om mer än två millioner kronor och återupptogs sedermera flera gånger.

1876 utkom "Michel Strogoff", och Verne skyndade en tidig morgonstund med korrektur till sin vän Duquesnel, bad honom läsa boken och säga om den kunde dramatiska. Duquesnel läste den och skref följande morgon till Verne: "Kom genast 'Strogoff' kan bli ett storartadt utstyrelsetycke. Utkastet är redan klart". Emellertid rådde han författaren att också denna gång vända sig till Dennery för bearbetningen.

— Men hvad fördrar ni för egen del? frågade Verne.

— Endast ett löfte att icke lämna pjesen till någon annan än mig. Jag behöfver en liten million. "Strogoff" skall skaffa mig den.

1880 uppfördes stycket på Châtelet och inbragte direktörerna Duquesnel och Rochard något öfver en million kronor.

Vernes lif i Amiens var till ytterlighet regelbundet. En medarbetare i Le Temps skildrar hans dag på följande sätt: Han steg tidigt upp och arbetade vid sitt skrifbord till klockan tio. Sedan gick han till industriföreningen, där han läste tidningarna. Efter att ha återvänt hem och ätit frukost gjorde han en promenad i stadens omgifning eller begaf sig till municipalet, hvars arbete han ägnade det största intresset. Klockan fyra infann han sig i ett af stadens konditorier, där ett glas mjölk alltid stod och väntade på honom. I sitt tysta arbetrum vid boulevard Longueville skref han alla sina spännande och heroiska romaner. Han satt i en mjuk lästol, om vintern vid brasan, om sommaren vid det öppna fönstret med utsikt öfver en liten nätt trädgård. En annons eller notis i en tidning, ett litet kort telegram, kunde ge honom klaven till de äfventyrligaste historier. En annons från Cooks resebyrå skapade Phileas Fogg och Passepartout. När han hade själfva fabeln klar för sig, tog han fram en massa kartor, vetenskapliga arbeten och andra källor rörande de länder, där handlingen skulle utspela. Särskildt var Récus geograf hans anonyma och oombärliga medarbetare. Han unnade sig ingen hvila och var en arlig och samvetsgrann skribent.

Hans hustru som är född i Amiens öfverlever sin make. Deras äktenskaps lär ha varit synnerligen lyckligt. Jules Verne var en i alla afseenden lycklig man. Det enda, som egentligen gått honom emot, var att akademien inte upptog honom bland sina fyratio öddliga. Han kunde emellertid trösta sig med att ingen mindre än Dumas älskade hans val.

In 1854 the 26-year old Jules Verne was secretary at Theatre Lyrique...one day he surprised his colleagues by explaining:

"I think I'll soon bid you goodbye. I've had this original idea, that Emile de Girardin claims every man needs to achieve his fortune. I have written a novel in a brand new genre. If it's successful I'll earn colossal sums. And then I intend to write new novels, while you buy and sell stocks. I have a hunch that I'll make more money than you.

The others laughed at him.

A few weeks later Five Weeks in a Balloon was published as a serial in Hetzel's Magasin d'éducation et de récréation, and not much later in book form. It was a huge success.

Verne had found a goldmine and he mined it thoroughly with the help of his publisher. He never had problems finding ideas for his novels, always keeping an eye on the latest scientific discoveries and exploited them by stretching them to their extreme consequences.

"Whatever I may invent, he used to say, I'll always be distanced by reality. There will be a time when the conquests of science will surpass anything that imagination can create. ...

Verne's life in Amiens was regular to the extreme. An associate of Le Temps describes his day this way: He woke up early and worked at his desk until ten. Then he went to the Industry Association where he read the newspapers. After returning and having breakfast he had a walk in the city surroundings or went to the local council, whose work he paid a lot of interest. At four pm he went to one of the cafes where a glass of milk always stood ready for him. He wrote all of his exciting and heroic novels in his quiet office

at Boulevard Longueville. He sat in a soft armchair, in wintertime by the fireplace, in summer by the open windows with a view over a little pretty garden. An advert, a notice, a short little telegram, could give him the idea to the most adventurous stories. An advert from Cook's travel agency created Phileas Fogg and Passepartout. When he had the fable clear, he took out a lot of maps, scientific works and other sources where the plot would play out.

A couple of years before his successful debut as a novelist, Verne had visited Scandinavia, including Stockholm, and we hear of "Jules Verne's Adventures in Stockholm" in Stockholms-Tidningen March 30, 1905, here in a summary with some quotes:

After "systematically" studying Stockholm he intended to take a steamer to the North, but asking for his bill at the hotel he couldn't find the cheque from a Parisian bank he would cash, and was broke. Depressed he went around to banks and bankers to warn them if someone tried to cash the stolen cheque. The next day he went to one of the bankers to once again inquire, the banker listened absent-mindedly to his complaints while leafing through Verne's travel guide which he had placed on the desk. While doing this, the cheque fell out from the pages! Verne never visited Sweden again.

"He probably had enough from the first trip. But he has in work for about ten years ago made Sweden the place for a number of adventures. The book, though one of his lesser

Jules Vernes äfventyr i Stockholm.

Det torde icke vara många, som veta, att den store, nyss aflidne äfventyrsförfattaren en gång gästade Sveriges hufvudstad och där själf var utsatt för ett äfventyr af mindre behaglig art, om det också, som alla äfventyr i hans egna romaner, "slutade lyckligt".

Det hände sig för många, många år sen, innan ännu den sedermera så ryktbara författarens namn gått "jorden rundt".

Hän hade kommit hit till Stockholm, som han systematiskt och i hemlighet tagit i betraktande, och var i begrepp att begifva sig på en ängare upp till Norrland. Han tillkännagaf denna sin afsikt på det hotell, där han bodde, och begärde sin räkning. Nu hade han gjort af med större delen af sina kontanta pengar, hvarför han måste tillgripa en bankanvisning, som han vid sin afresa fått hos Rothschild i Paris. Han skulle taga fram den, men, o ve, han kunde ej finna den. Han sökte den i alla fickor, vände ut och in på sina reseffekter, men förgäves.

Där stod han i en främmande stad så godt som utan tillgångar och med ett namn, som antagligen ännu ingen bokförläggare skulle ansett för godt, vare sig på titelbladet af en bok eller på trären på ett aflägt papper.

På hotellet lät man undfalla sig några halfhöga yttranden om "utländska äfventyrare".

Då Jules Verne emellertid hade all anledning antaga, att han blifvit bestulen på sin anvisning, begaf han sig ut i staden för att underrätta härvarande banker och bankirer om sin förlust, för den händelse någon annan skulle presentera anvisningen till inlösen.

Hän gick omkring hela dagen, men ingenstades hade man ännu sett till någon dylik anvisning.

Hän gick till sängs med tungt sinne för att dagen därpå fortsätta sin vandring. Så kom han till en bankirfirma och upprepade för, jag vet icke hvilken gång i ordningen, sin sorgliga historia för en bokhållare.

Denne hörde emellertid endast förströdt på Vernes klagvisor, men tog i stället upp hans resehandbok, som han lagt ifrån sig på disken, och bläddrade i den.

Rätt som det var, föll därur ett papper, som legat mellan ett par blad, till golfvet, och se, det var den som försvunnen anseende anvisningen. Stort jubel och ett triumferande intåg på hotellet.

Så vidt man vet, har Jules Verne icke senare besökt Sverige. Antagligen hade han nog af den första resan. Emellertid har han i ett arbete för något tiotal år sedan gjort Sverige till skådeplatsen för åtskilliga äfventyr. Boken, som, inom parentes sagt, är af hans allra minst betydande arbeten, heter "L'épave de Cynthia" ("Wrakspillran från Cynthia") och innehåller äfventyr dels från Norges västkust, dels från Stockholm. Jag påminner mig nu icke riktigt innehållet, men hvad jag säkert vet, är, att den vamlade af de mest barocka mistag både hvad beträffar beskrifningar och namn.

Jag vet, att man i Norge mestadels åt jillsalat, en rätt, som bestod af kött och lax och som man kokade sakta på spisen, att man i Sverige älskade "suorger" (smörgås), samt att den finaste och mest aristokratiska delen af Stockholm hette "L'île de Stockholm". För öfrigt hette hjältinnan Kajsa, och boken slutade med en apoteos åt Nordenskiöld och Palander.

Toby.

works, is *L'epave de Cynthia* (*The Wreckage of Cynthia*) and contains adventures partly from Norway's west coast, partly from Stockholm ... it was full of baroque mistakes regarding descriptions and names ... in Sweden they loved 'snorges' (smörgås /sandwich/) and the finest, most sophisticated part of Stockholm was named 'L'île de Stockholmen'. The heroine was BTW named Kajsa and the book ended with apotheosising Nordenskiöld and Palander.

The last two are well-known Arctic explorers from Sweden. Verne liked people doing daring journeys. The "sophisticated" Stockholmen should refer to the medieval island now known as the Old Town.

Verne was a pioneer in his field, and another but later pioneer was author Sture Lönnerstrand. He began writing a long series of sf short stories in the JVM competitor *Levande Livet* in 1940 under the headline "Between Fantasy and Reality" (later anthologised by Bertil Falk), founded one of the first sf clubs - Futura - in 1950, won a big sf novel contest in 1954 (the prize of 15 000 crowns was around two year's worth of paycheques at the time!) and was also known as a "modernistic" poet publishing several collections. I met Sture a few times, as he in the early 1980's made an attempt to revive Futura. The attempt faded eventually but was interesting. For a while we eg did "Radio Futura" in the then just legalised low-effect "community radio" and Sture read short stories for it. But this gentleman had a spotted past - well, in his youth, and probably lead astray by his fraudulent mother. We learn more in an article in *Dagens Nyheter* 26 January 1942, under a headline indicating Dear Mom had a history of other firey activities, "Arson Lady arrested again":

The lady in Jönköping recently interrogated for faked burglaries has again been arrested by the Jönköping Police as several later startling affairs have surfaced. It's about forgery with the purpose of raising the insurance value for the estate she sold to a factory owner in Linköping. The lady named Davida Lönnerstrand is also guilty of some other compromising deeds. The son Sture Lönnerstrand, B A, and poet with his own publishing house has also confessed to a theft, so he too has been arrested.

More on Sture to the right, in section last "Stolen handbag Xmas gift to mother".

Well, as Sture was about 22 at the time and under bad parental influence we should write it off as a juvenile sin. (It's worse when guys in positions of trust knicks dough from eg fannish funds.)

"Branddamen" anhölls igen.

Från Dagens Nyheters korrespondent.

JÖNKÖPING, söndag.

Den dam i Jönköping som nyligen var i förhör med fingerade inbrott har på nytt anhållits av polisen i Jönköping, då flera uppseendeväckande affärer senare kommit i dagen. Närmast gäller det förfälskning i samband med en fastighetsaffär i syfte att höja försäljningsvärdet på den fastighet som hon sålde till en fabriksör i Linköping.

Damen, vars namn är Davida Lönnerstrand, har även gjort sig skyldig till en del andra komprometterande saker. Sonen, Sture Lönnerstrand, fil. kand. och skald med eget förlag, har dessutom erkänt en stöld, varför även han anhållits av polisen.

Fru Lönnerstrand uppgav vid underhandlingarna om försäljningen av fastigheten att hyresinkomsterna uppgingo till 31.462 kr. Hon presenterade en lägenhetsförteckning, som emellertid senare visade sig vara mycket felaktig. Hon hade sålunda uppgivit att fastigheten bl. a. inrymde en snickeriverkstad, en cykel-

The reason the son was arrested is that he earlier was heard by Lund police on theft of a handbag containing cash and jewelry. He said he had nothing with the bag to do and he didn't need to steal since his mother had an estate worth over 400 000 crowns, and he has published poetry books earning 4000 crowns. At police investigation of Mrs Lönnerstrand's home the bag was found in a changed form. The son now confessed he stole it. He changed it and gave it as an Xmas gift to the mother. The jewelry had been given to a female friend.

bod samt två lägenheter, vilka inte existerade i verkligheten. De verkliga hyresbeloppen uppgingo i 29 fall till lägre belopp än hon uppgivit för köparen. Efter köpekontraktets undertecknande ändrade fru Lönnerstrand hyreskontraktsexemplaren.

Den andra komprometterande affären gäller ett krav som fru Lönnerstrand sade sig ha hos en avliden åkeriägare i Aneby. Enligt fru Lönnerstrands påståenden skulle åkeriägaren ha lånat 1.500 kr. av henne vid ett besök. Boutredningsmannen ville emellertid inte godkänna denna fordran och vägrade betala. Fru Lönnerstrand uppdrog då åt en advokatfirma att ta hand om saken, och denna gjorde upprepade krav hos boutredningsmannen, men utan resultat. Fru Lönnerstrand besökte vid ett tillfälle änkan, varvid denna efterlyste något skriftligt rörande skulden. Fru Lönnerstrand svarade då:

— Det behövs inget skriftligt, för det finns vittnen. Betala du och gör dina skyldigheter!

Fru Lönnerstrand uppvisade sedan ett intyg, utfärdat av fru Lönnerstrands dåvarande vice värd, vari denne intygar att åkeriägaren en dag i juli månad 1939 i fru Lönnerstrands bostad erhölet ett lån på 1.500 kr. Han sade sig även ha sett när fru Lönnerstrand överlämnade pengarna. Fru Lönnerstrand har emellertid nu inför polisen erkänt att hon hittat på det hela. I beaktelsen har hon infogat en ursäkt och ett beklagande till åkeriägarens efterlevande, för det obehag de lidit.

Stulen väska julkupp till mor.

Orsaken till att sonen anhållits är att han på sin tid hördes av polisen i Lund som misstänkt för stöld av en damväska, innehållande dels kontanter, dels ett armband och en halskedja. Till polisen i Lund hade han sagt att han inte hade det minsta med väskan att göra. För övrigt hade han yttrat att han inte hade något behov av att stjäla, då modern hade en fastighet taxerad till över 400.000 kr. och han själv givit ut en diktsamling som inbringat honom 4.000 kr. Vid den undersökning som kriminalen i Jönköping gjorde i fru Lönnerstrands bostad anträffades emellertid väskan, men i förändrat skick. Sonen har nu också erkänt att han stulit den. Han lät ändra om den och gav den åt sin moder i julkupp. Armbandet och halskedjan hade han givit bort till en väninna.

Getting Away From It All (Gaffa) in Latin, according to Google Translate:

Accepta Ab Eo

There's a lot on Sture in the news archive. He was once witness in a slander case (the claimant lost despite Sture), sued a quack who promised but failed to increase his hair growth, he published a fine article about sf and space flight ("Things to come", Svenska Dagbladet, 11 July) and about robots and our automated future ("We must outsmart the machines", Aftonbladet July 1, 1956 - both too big to reproduce here, for now), he wrote several articles about flying saucers (incl in the prestigious Svenska Dagbladet Under Strecket column, "Meeting Space Beings" 3 September 1961), he wrote radio plays (like "Yogi Haridas" broadcast May 10 1960, "When the River Rise" broadcast February

Framtidshobby gav pris för "Rymden väntar oss"

Första priset — 15 000 kr. — i Bonniers science fiction-tävling. Äventyr i teknikens värld har tilldelats redaktör Sture Lönnerstrand för hans manuskript Rymden väntar oss.

Juryen har bestått av författarna Per Kellberg och Gustav Sandgren (själv aktiv i genren under pseudonymen Gabriel Linde) samt redaktör Rune Melander. De säger i sin motivering att berättelsen har en spännande och logisk handling, att stilen är spännande och liffull, att de vetenskapliga resonemangen är djävrä men inte utsvävande och att tempot är skickligt uppträdd. "En verklig science fiction" är slutordet.

Sture Lönnerstrand har just kommit tillbaka från Mälardalens folkskolor när Svenska Dagbladet har kontakt med honom. Där har han genom testning försökt utvärdera seriens inverkan på barnen. Han håller nämligen på med en sociologisk undersökning för The Institute of Social Research, en internationell inrättning som har sitt centrum i Mallsjö och leds av Martin S. Allwood. En del serier har ju släktkap med science fiction, så Lönnerstrand har faktiskt här ett tillfälle att kombi-

Sture's prize winning book Rymdhunden (Space dog)orig title Rymden väntar oss (Space Is Waiting)

Redaktör Sture Lönnerstrand (i. v.) har emot sitt pris av bokförläggare Gerard Bonnier.

nera sina båda huvudintressen samhällsforskning och science fiction.

Lönnerstrand måste ha varit den förste eller en av de första som lanserade genren i Sverige. Han började med noveller och följetonger redan under första delen av 40-talet och producerade sig under en rad pseudonymer, bl. a. John S. Mapleshore. Han är ordförande i Futura, som startades 1951 och är en motsvarighet till de amerikanska fan clubs, och han har dött och medarbetat i science fiction-magasinet Häpna. På det hela taget anser han att science fiction är en fascinerande hobby och kanske något mer än en hobby — en ideologi.

Förutsägelser

Han betraktar SF som en sorts framtidsberedskap, ett medel att anpassa sig efter vad som skall komma, och han menar på fullt allvar att science fiction verkligen förutsäger vad som kommer att hända oss. Han stöder påståendet med bestående exempel. Atomkraften förutspåddes i litteraturen på 20-talet, bazookan och atomkanonen på 30-talet. I den första amerikanska SF-tidskriften Amazing Stories, grundad av elektroteknikern Hugo Gernsback 1926, beskrev SF-författaren George M. Locard något som han kallade monorail och som är identisk med den enspåriga järnväg som tysken Hinsken uppfann för Axel Wenner-Grens pengar och som

är uppkallad efter denne, Alweg. Tjecken Karel Capek skapade begreppet robot, som sedan blev en verklighet, och nu spår experterna att framtiden krig kommer att föras av robotar med hörsel, luktsinne, infra röd och naturligtvis övermännisklig sinnessnärvaro och tapperhet.

Platon började

Beteckningen science fiction är en uppfinning av Gernsback (han försökte först med scientification), men samas är SF-författarna frivilliga att undersöka genrens förmåga att förutspå framtiden. Sture Lönnerstrand ser till sin del en del utvecklingslinjer från Platons dialog om Atlantis till Ray Bradburys "Invasion på Mars". Från Atlantis har vi fått katastrofvisionen som sedan löper genom hela det västerländska kulturmönsret fram till vår egen atomålder.

Bradbury är en av genrens finaste utövare. Lönnerstrand vill inte förneka att SF också har dålig litteratur på sin samvete. Men om man jämför SF med deckarlitteraturen, så tycker han att SF har klarat sig undan med förhållandevis lite smärta. Hans egen krav på science fiction är att alla astronomiska och biologiska uppgifter måste vara faktiska och att själva storyn måste byggas på en naturvetenskaplig teori.

U. S.-m.

23 1962), he was interested in India and yoga, and did a few other things, including being in a cultural delegation to the US in the 1950s in his role as poet (I don't find that clip right now - later p'haps!). As said, the big thing was Sture winning that major sf manuscript contest! Here from the prize ceremony in Svenska Dagbladet, May 20 1954. We learn that the novel's original title was "Space Is Waiting for Us" - a much better title than "Space Dog"! Snippets from the article:

Futuristic Hobby gave award for Space Is Waiting for Us...The jury was authors Per Kellberg and Gustav Sandgren (himself active in the genre under the pseudonym Gabriel Linde) and editor Rune Melander. In their citation they say that the story has an exciting and logical plot, the style is exciting and full of life, the scientific reasonings are bold but not too far out and the pace is skilfully fast. "Real science fiction" is the final judgement. ... /He/ is just through testing to find out how comics affects children. He is doing a sociological investigation for the Institute of Sociological Research, an international organ seated in Mallsjö and lead by Martin S Allwood. Some comics are related to science fiction, so Lönnerstrand has been able to combine both his main interests, social research and science fiction. Lönnerstrand must have been the first, or one of them, to introduce the genre to Sweden. He began with short stories and serials in the early 1940s and used a number of pseudonyms, eg John S Mapleshore. He is chairman of Futura which started in 1950 and equals American fan clubs, and he gave name to and has written in the sf magazine Häpna. Generally he thinks science fiction is a fascinating hobby, and perhaps more than a hobby - an ideology. He regards sf as a sort of future preparedness, means to prepare for what comes, and he seriously thinks it can predict the future. He bases this on illustrative examples. Atomic power was predicted in literature in the 1920s, the bazooka and the Atomic gun in the 1930s. In the first American sf magazine Amazing Stories, founded by electronics engineer Hugo Gernsback, the sf author George M Locard described something he called monorail identical to the one-track railway the German Hinsken invented with money by Axel Wenner-Gren, named after him as Alweg. The Czech Karel Capek created the concept of robots, which then became a reality, and experts think that the war of the future will be fought by robots with hearing, sense of smell, infra sight and of course superhuman presence of mind and bravery. Science fiction is a term invented by Gernsback (he first tried with scientification) but sf authors are eager to stress the genre's noble heritage. Sture Lönnerstrand sees a line from Plato's dialogue about Atlantis to Ray Bradbury's The Martian Chronicles. ... Sf has in comparison with mysteries managed without to much trash. His demands of science fiction is that astronomical and biological data must be factual and the story itself must be based on scientific theories.

If you like sf you are cool, since you're a fan!

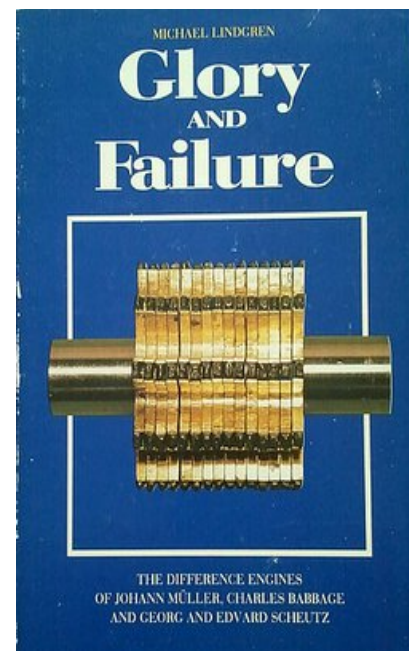
Robots, mechanical Babbage computers, early "electronic brains" and such belongs to science fiction, at least I think so and we have the field called steampunk. So let's check a few of the things I found. You have heard of Charles Babbage and his 19th Century mechanical computers, used in steampunk. His Analytical Machine stayed on paper and his Difference Engine was only completed in a small demonstration model. But father (Georg) and son (Edvard) Scheutz of Sweden built several working difference engines! In in Aftonbladet, February 10 1848, they themselves write about how they have finished the job Babbage began. It's a pretty long text, so I'll just summarise what I think is most important, in "The Calculating Machine Built in Sweden":

That they were building the machine had been noticed in the Swedish parliament and newspapers, so they want to report that it's now finished. It won't be demonstrated yet, but they want to say something about it. It will be useful for navigation tables, fortress building, artillery, topography, astronomy, mechanics, physics, etc where numbers can be calculated from given rules. It was Babbage who first thought of this (which they first saw in an article in Edinburgh Review) and it was important that the tables thus could be made without typographical errors, so the machine must produce printable so called stereotypes. It has very little to do with existing calculating machines, and should be called a tabulating machine. Since the machine can reduce accidents, save lives and lots of property Babbage got a grant from the British parliament. He has worked on it for more than 11 years, intending it to work with 17

(Införas på begäran.)
OM DEN I SVERIGE FÖRFÄRDIGADE RÄKNEMACHIN.
Genom en i Aftonbladet N:o 19 och i Posttidningen N:o 20 införd notis, härstammande från ett skänkt tidsningsblad, har denna uppfinning gjorts till föremål för publiciteten, med antydning tillika, att den möjligen kunde blifva ett diskussionsämne hos Rikets nu församlade Ständer. Men som nysnämnda uppgifter i öfriga hänsedda påkalla beriktiganden, äro undertecknade, hvilka äro närmast i tillfälle att meddela dem, sig härvid nödsakade att bryta den mångåriga tystnad, som de hittills iakttagit öfver detta ämne, hvilket efter deras tankar ansett skulle fått sin tjenligaste förklaring genom framställningen af själva den fullständiga maskinen, eller dess produkter, till allmänhetens omedelbara granskning.
Då någon dylik exposition icke för närvarande kan komma i fråga, så måste de upplysningar, som nu kunna offentliggöras, inskänka sig till en möjligast kort redogörelse för uppfinningens *enledning* — såsom verkligen af allmänligare intresse — jemte några uppgifter öfver dess ändamål, maskinens för detta ändamål nödiga egenskaper, och de förskick, som till deras förverkligande blifvit företagna i England och här.
Uppfinningen är hufvudsakligen föranledd genom behovet af *korrekta beräkningstabeller för sjöfarten*, emedan fel härvid möjligen kunna sätta lif och egendom på spel, afvenom för *besättningskonst, artilleri, topografi, astronomi, mekanik, fysik m. m.*, så vidt de bero på sådana matematiska beräkningar, som efter någon gifven regel kunna utvecklas i tabellform. Också var det en geometer, *Mr Babbage*, som först sökte fästa sina landsmäns, engelsmäns, uppmärksamhet på detta behof, och på omöjligheten att tillfredsställa det genom hittills använda medel. En stor mängd tabeller af dylikt slag, hvilka blifvit närmare undersökta, hafva nämligen funnits behäftade med talrika fel, i trots af den ansträngda omsorg, som använts vid deras frambringande.
Babbage ådagalade, att dessa fel och deras orsaker endast skulle kunna förekommas om det vore möjligt att till sådana tabellers frambringande finna *räkneare*, som aldrig felade, aldrig tröttnade och aldrig underkändes, och allid riktigt renakrefve sina beräkningar till tryckning; vidare *siffrare*, som alltid sätte siffrer, och härigenom någotsunda behöfvat af korrektur jemte afven tyret af alla dervid möjliga nya fel; slutligen *tryckare*, som aldrig rubbade några sifferställen med svärtsalvarne, eller vid rättandet af dylika rubbningar aldrig förflyttade eller uppenbarade ställarne (t. ex. ändrade 254 till 648 eller 56 till 93).
Härom lönas i en uppsats i Edinburgh Review (vol. LIX, N:o CXX, art. 1, sid. 275) följande upplysning:
»Vi hafva sökt förskaffa oss en öfversigt af den samlade massa sifferstabeller, som man funnit nödigt att utdräna och trycka för vetenskapsmännas och slöjdernas behof. Vi hafva framfört oss en förteckning på dem, som befinnas i ett enskildt bibliotek, och hvilka utgöras af icke mindre än 110 band. De äro utvesslunda aritmetiska och trigonometriska; myrliederna af astronomiska och nautiska tabeller förekomma ej underbland. Icke dessmindre innehålla de en sifferbebyggd yta af omkring 16,000 quadratfot.
»Vi hafva på slump uttagit 40 bland dessa volymer och funnit, att de fel deri, som blifvit verkända i rätstelsterna, sälla till omkring tre tusen sju hundra (3700).«
Då omöjligheten att erhålla en sådan förenig af mänsklig arbetsförmåga visat sig genom de hittills frambragta resultaterna, såg Babbage vidare, att om ändamålet skulle vinnas, så kunde det endast ske medelst ett maskineri. Han gjorde då offentliga framställningar om behovet af ett sådant maskineri och om dess ännu egenskaper.
Skulle mekaniken härvid åstadkomma hvad meniskor icke förmår, så måste maskinen icke blott utdräna felfria tabeller, och genom ett förfarande, som lätt kan kontrolleras; den måste afven själf uppställa sina beräkningar med sifferstill och sammanställa dem i tabellform, färdigt till aftryckning; slutligen måste den själf trycka dem: allt utan fel. För att betrygga härom måste tryckstifarna genast sammanfogas orubbligt, d. v. s. till stereotyp, och för detta ändamål måste maskinens tryckningsarbete icke verkställas på papper, utan på något ämne, som kan tjena till stereotypmatraser, medelst hvilka det af maskinen uträknade, satta och tryckta, kan omedelbart stereotypas.
Man ser af dessa fördringar hos det nya maskineriet, att detta äger föga eller ingen *gemenskap* med andra räknemaskiner, utänkt till underlättande af enstaka räknepoperationer, (t. ex. addition, division, o. s. v.) Också är benämningen *räknemaskin* (calculating engine), som ifrågasvarande mekaniker fått i England, ingenting mindre än egentlig. *Tabulermaskin*, skulle vara det riktiga namnet; och genom dess begagnande från början skulle man afven kunnat förekomma den nya mekanismens förblandning med egentliga räknemaskiner; en förblandning, som varit det enastående hindret mot den lyckade uppfinningens spridning och tillgodogörande.
Det företrädariska praktiska och i stort tillämpliga af Babbages förslag var ägnadt att slå an på en praktisk och spekulativ nation, som hans, och dessutom upphörigt äfventyrar så mycken egendom och så många meningslösa på sina kring verldshäven spridda handelsflottor och krigsflottor, hvilka gagna det nya maskineriet alster i synnerhet är tade. Förslaget omfattades och med ovanlig ifve parlamentet beviljade stora anslag till dess utförande, och dåvarande konungen, Georg IV — förut Englands stormärsk — lät på sin egen kostnad uppföra en eldfäst byggnad, hvart *The English Calculating Engine* (som maskinen nu mera kallades) sku uppställas och begagnas, och hvart alla densamma beträffande handlingar, ritningar och modeller afv borde förvaras.
Sedan Mr Babbage, efter hvad han sjelf berättar, med afseende på utförandet besökt de finmsta maskinverkslärarna och andra mekaniska anläggningar i England och Frankrike, begynte arbetet år 1821 och fortsettes afbrutet i elfva och halft år, eller till början af 1833, då det af en skild kommitté underledd en besigtning. Man har från början varit ense om att maskinen, för i motsvara sitt ändamål, borde kunna beräkna otryckta aritmetiska serier, innehållande termer i Sjutton (17) siffror, eller derunder, och beroende differenser af *Sjunde* (7:de) graden, eller derunder af prof, som maskinen efter dessa elfva och ett h arbetår kunde sälliga på sin förmåga, visade dock att den då ännu blott beräknade seriertermer i högst Fem (5) siffror, beroende på differenser högst Andra (2:de) graden, och att tryckningarna parafen saknades alldeles. Häråfter afstod arbetet, sedan det kostat staten *Femton tusen* (1500 £. Andra elfva år sednare, eller 1833, beräknades kostnaden till dubbelt eller 30000 £ (300000000), och all tänke på företaget fullständiga hängesodan upphört; så att ministären ansg något hemställning hos parlamentet om ytterligare med för dylika behof vara utan ändamål, emedan sannolikt icke skulle beviljas.
Till den sålunda inträffade oläikheten, emellan kastet till *The English Calculating Engine* och skick, hvart maskinen befanns vid besigtning trodde undertecknad, G. Scheutz, som år 1836 blifvit kunnskap härom, sig upptacka en orsak i den från konstruktionen oskilljaktiga egenheter, af mekanisk dets teknisk natur, hvilka tycktes tro afven Englands öfverlägna fabrikationskonst. H utänkt då en annan konstruktion, hvart h som, undertecknad E. Scheutz, år 1838 erbjöd att förverkliga. Som likväl verkställaren då var blif en 16-årig yngling, systemat med studier, och all kunde år detta bestyr endast egna sina lediga städer, samt var i afseende på tillverkningsmedel skänkt till en liten dillettanverksamhet, och måste efter annan utbyta flera väsentliga och redan färdiga maskindelar, som vid försök dermed befuns opraktiska, mot andra, af sin egen uppfinning, tillräddade, att maskinens räknande del icke i färdig förin den 29 Oktober 1842. Den tryckta afdelningen fördröde ytterligare inemot ett och förest då kunde det hela underkastas en besiktning. Öfver denna resultat innehåller det i det transumerade intyg, af den 18 Sept. 1843, närm upplysning.
Problemet var härmed löst. Hvad som sedan terstätt, har varit att få tillfälle till det lycka maskineriets utförande i stort och med fulländat arbete; hvartill likväl, utom vanliga instrumenter apparater, erfordras några särskilda, *inrättade i samt för detta behof.*
Med förutsättning af tillgång hertill, hafve vi beräknat kostnaden till 1000 rik bko för hvar i seriertermerna och differenserna ingående siffror; alltså för en maskin af samma omfång, i detta hänsende, som *The English Calculating Engine* (eller om 17 siffror, jemte 7 differenser, hvardera af lika sifferbelopp) till 15,500 rik bko (d. v. s. 5/7 proc. af kostnaderna i England). Vår lilla modell (som har 5 siffror och 5 differenser) skulle, med samma fulländning, kosta 3000 rik, o. s. v.
Denna modell, i sitt nuvarande skick, har likväl aldrig varit erbjuden till aftryck, ej heller någon modell, af hvad omfång som helst; det är och lät insedt att vi derigenom skulle äfventyrat att få förkommande spekulat, som tige kändedom om modellen, afven öfverlästa hela frukten af mångåriga bemödanden, och alla dervid använda kostnader; afvenom, i fall spekulanten vore utlänning, att ifråa vårt faderland till utlänskt område öfverflytta förtjensten af själva problemets fullständiga lösning. Att vi ej önska lösa vårt blitade år sådant, skall sannolikt ingen fosterländsän förkänka oss.
Helt annat blir förhållandet så snart vi en gång ägt tillfälle att få ett mera fulländadt maskineri frambragt med tillhjelp af de särskilda instrumenter och apparater som dertill måste anslutas. Sednare möter intet hinder för anslutandet afven af mindre maskinerier och i samma förhållande lägre till pris. Det är alltså icke tidsningsuppgifterna om vår beredvillighet att öfverlästa maskiner af stannade slag, utan frigan om *tidpunkten* och vilkoren för en sådan öfverlästelse, som afven påkallat ett berättigande.
Stockholm, den 3 Februari 1848,
Georg Scheutz. Edvard Scheutz.

Huruvida spekulationen vore lönsam, torde i någon mån kunna bedömmas redan deraf, att man medelst ett sådant maskineri ägde utgå ett beräkna och stereotypa största delen af *The Nautical Almanach*, en volym af öfver 600 sidor stor h, som nu utdräkas af ett särskildt embetsverk i England och ärtigen utgifves genom engelska amiralitetens försorg, och likaså flera motsvarande arbeten af Bureau des Longitudes i Paris, samt att nya upplagor af de på hvarje längresade fartyg oombärliga logaritmiska och trigonometriska tabellerna, om de frambringades på detta vis, och således med matematisk visshet att vara fullkomligt felfria, ovilkenligen måste uttrycka alla äldre, om hvilka, på sätt Babbage ådagalagt, någon sådan försäkras ej kan gifvas. Själva den blott räknande maskindelningen skulle mångestades vara ett icke ovälkommet instrument, då man dermed kan lita och sländsamt upplösa alla sådana numerationationer, med en variabel, som ej öfverstiga maskinens grad och hvilas värde kan uttryckas med maskinens sifferbelopp.
I sin skrift: *«Economy of Machinery»*.
Det historiska härom, insitt 1833, är hemtadt ur de i de två föregående noterna omnämnda engelska skrifterna; och för den sednare tiden, eller till 1845, ur enstaka meddelanden. I bref från hans exc. greve Björnstjerna, som då var svenskt sändebud i England.
Transumt:
»Undertecknade, som på begäran tagit kändedom om en räknemaskin och tryckningsmaskin, utänkt af Auditören Herr Georg Scheutz, och förfärdigad samt till åtskilliga väsentliga delar afven upfunnen, af hans son Edvard Scheutz, Elf vid Kongl. Teknologiska Institutet härstädes, få deröfver lemna följande uttalande:
Maskinens allmänna ändamål är lösningen af samma problem, som äfvisas med den Engelska af Babbage konstruerade räknemaskinen, nämligen att tabelläriskt framställa och i stereotypmatraser aftrycka de successiva termerna i aritmetiska serier. — Den här ifrågasvarande apparaten består af tre delar:
1. *Egentliga räknemaskinen*. Denne kan visserligen ej behandla aritmetiska serier af högre grad än den tredje och ger ej fullständigt termer, hvilka skrivas med flera än fem siffror; men i mekanismens natur ligger icke något hinder, att utsträcka dess verksamhet till serier af hvilken grad som helst och med termer af så många siffror, som ändamålet fordrar. Hertil blir endast nödvändigt att anbringa flera maskindelar, lika med de redan befintliga, d. v. s. maskinen blir till sin höjd och långd förökad; i sitt nuvarande skick kan han dock, under vissa förhållanden, gifva termer af till och med 10 siffror. De fem sista ger han alltid riktiga, och om termerna ej vara mycket hastigt, kommer den 6:te, samt siffrorna till vänster om densamma, att successivt ökas med 1, eller möjligen att i flera på hvarandra följande termer blifva konstant. På denna grund var med maskinen förändrad en annan inrättning, hvarigenom de felande siffrorna i termer, större än 9999, vore ännu att angifvas. I vår närvaro blifvo de särskilda termerna af maskinen riktigt framställda för 5 olika, af oss upgifna serier, af 3:de graden. —
2. *Tryckningsmaskinen*. Hvarje af räknemaskinen gifven term framställes genom tryckta siffror, ordnade radvis till in till hvarandra, som i en tryckt tabell, och raderna intryckas omedelbart, uti någon lämplig materia, tjenlig att deraf sedan taga galvanoplastiska eller stereotypaftryck. —
3. *Raderna stå alla i samma vertikala kolumn och med mycken noggrannhet under hvarandra. Vid här gjorda försök föpessades siffrorna i en tunn lyskifta.*
3. *Numeratorm*. Med tryckningsmaskinen är förenad en annan apparat, som framom hvarje term trycker dess ordningsnummer. Maskinen hålles i rörelse genom vridningen af en vef, medelst hvilken man, utan vidare åtgärd, åstadkommer så väl räknigen, som siffrornas och raderarnas anordning och tryckning, och rymmes, oförändrad, i ett foder om 2 fots 8 tum längd, 2 fots bredd, och 1 fot och 8 tum höjd. —
Stockholm den 18 September 1843,
Jac. Berzelius.
K. Vet. Acad. Secret.
N. H. Selander. C. B. Lilliehöök.
Kgl. VetenskapsAcad. Kapt. Löjtn. Lärare i
Astronom, Professor. Fysik vid Marberg.

digits and differences up to the 7th level, but the demonstration machine built only works with five digits and differences to the 2nd level, and there was no printing mechanism. Despite that the project has costed 30 000 pounds the full machine was not ready, so the parliament decided to stop the project. G Scheutz got information about this 1836 and found the technical problems with the construction. An alternative construction was invented and the son E Scheutz, then a 16-year old student, volunteered to help building it on his spare time. The calculating part was finished in 1842 and the printing part in 1843. That it works is proved by an enclosed affidavit. They calculate the cost of the machine to 100 riksdaler /old money unit/ per starting digit and the cost compared to the English machine would be 13 600 riksdaler or 3.5% of the cost for Babbage's machine. Their first little machine with 5 digits and 5 differences represents a cost of 2000 riksdaler. The machine they've now built will not be for sale. They here seem to hint they'd like investors for building a bigger machine, because it would be a pity and unpatriotic if they had to go abroad. There are several notes: - A short excerpt from Edinburgh Review. - Discussion about the importance of navigation tables. - An affidavit by a member of the Royal Academy of Sciences, an astronomy professor and a military about that the machine works. The calculating part now works with five digits but can easily be extended to any number of digits. There's a printing part pressing digits into lead, and a "numerator" that makes sure all results are numbered in the right order.

This book deals with Babbage, the difference machine and especially the Scheutz construction. Written by Michael Lindgren.

What happened then was that the Scheutzes

received a grant from the Swedish parliament and finished not only one but two bigger difference engines (with 15 digit capacity, if I remember). The mentioned prototype, more advanced than Babbage's ditto, is now in the Technical Museum in Stockholm. Of the later bigger machines, one was shown on an exhibition in Paris, where Charles Babbage saw it and gave it praise (the Scheutzes never hid who had the original idea of this machine) and the other one was sold to a US observatory. What happened there was that though the machine worked, the astronomers found they didn't have as much use for it as they originally thought...

As we now could get our numbers right, how about the letters? Robot Author to the rescue, which Dagens Nyheter wrote about March 6 1931:

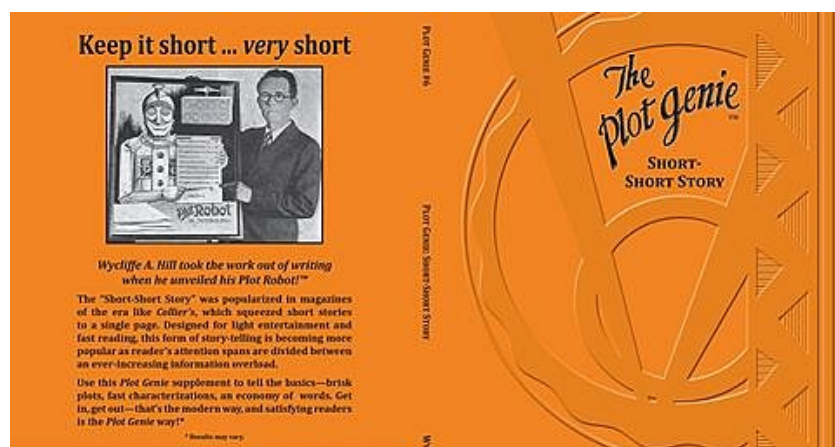
Robot Author

What will happen with all correspondence institutes in the USA that promise to teach people to write short stories. A Mr Wycliffe A Hill has constructed a robot which in its literary combinations surpasses the wildest imagination. The inventor divides every short story in eight elements, but its not a chemical element and has countless variations.

By pressing different

buttons you can get eg the way parents view youngster's friends, seduction, forgiveness. The end is always happy. You must say Mr Hill consider his customers, but optimism is also an elementary feature in all mechanical people.

Since we got the name of the inventor, it was easy to google for more. This "robot" called The Plot Genie is a mechanical device to create a random but workable plot by tying plot elements together, and it seems it became rather successful. Wycliffe wrote books about it, Hollywood showed interest in it, Colliers Magazine published stories constructed by it, and it seems his main Plot Genie book is in print still today. Read

more about it here: <https://slate.com/news-and-politics/2009/07/the-man-who-invented-the-hollywood-schlock-machine.html>

When it comes to machines juggling with words and letters we have the famous achievements of Alan Turing and colleagues of Bletchley Park, cracking the Nazi ciphers. But the Swedish intelligence service did a similar thing, but according to experts one step even more difficult! After the Nazi occupation of Norway the Germans rented telegraph lines through Sweden and used the Geheimschreiber ("Secret Writer") encryption machine on it. The Swedes of course tapped the lines, though the messages were gibberish. Maths professor Arne Beurling requested one day of German cipher transcripts, locked himself into a room with pen and paper - and emerged 14 days later having cracked it! And the G-Schreiber is considered a much more complex machine than the Enigma which Bletchley Park cracked. The Ericsson company built functional copies of the G-Schreiber so the Swedes could read the German traffic from 1940 up to 1943, when sloppiness at the military HQ made the Germans suspect the cipher had been compromised. But it didn't matter, by 1943 the Swedish defence forces had been substantially beefed up, so the threat of a Nazi invasion was diminished. We read in Aftonbladet November 1 1964, *"It was he who cracked the cipher"*:

Det var han som löste chiffret

På fjorton dagar lyckades professor Arne Beurling knäcka det tyska militärchiffret under andra världskriget.

Den då 35-åriga uppsalaprofessorn, som nu sedan drygt tio år är knuten till den berömda forskningsanstalten Institute for Advanced Study i Princeton, USA, löste chiffret genom uppsnappade meddelanden till och från Norge. Genom Beurlings insats kunde de svenska myndigheterna följa ordern från Berlin till tyskarna i Norge och Finland.

Avslöjandet om att svenskarna löste tyskarnas chiffer görs i Erik Bohemans andra memoardel som utkommer i morgon.

Professor Beurling kallades redan i september 1939 från Uppsala för att arbeta med chiffrertjänsten i Stockholm. Han stannade där i fjorton

månader, men kopplades senare in på arbetet enbart på halvtid.

Professor Arne Beurling som nu är 59 år tillhör våra internationellt mest kända matematiker. Han var bara 32 år då han efter en rekordsnabb karriär blev professor i Uppsala.

Det var Arne Beurling, svensk matematikprofessor nu i Amerika, som i början av andra världskriget lyckades knäcka tyskarnas chiffer.

Professor Arne Beurling managed to crack the German military cipher in 14 days. He was 35 at the time and is since over 10 years back at the famous Institute for Advanced Studies in Princeton, USA, and he cracked the cipher through messages to and from Norway. Through the work by Beurling Swedish authorities could follow the orders from Berlin to the Germans in Norway. The revelation that the Swedes cracked the German ciphers is made in Erik Boheman's /Swedish WWII diplomat/ second memoir part published tomorrow. Professor Beurling was called upon from Uppsala to work at the cipher service in Stockholm already in September 1939. He stayed there for 14 months, but later worked with it half-time. Professor Beurling now 59 years is among our internationally most known mathematicians. He was only 32 years when he became professor in Uppsala at record pace.

There's a documentary about this on Youtube (Swedish, but with English subtitles)

<https://www.youtube.com/watch?v=P6Cgiz84Oys> and

there's a book about it translated to English, *Codebreakers: Arne Beurling and the Swedish Crypto Program During World War II*.

Bletchley would also crack the G-Schreiber, but much later and with

Caption to the right: "It was Arne Beurling, Swedish maths professor now in America, who at the beginning of World War II managed to crack the German cipher."

much more machines and resources. Professor Beurling inherited Albert Einstein's office when he came to Princeton.

Bletchley Park of course built the Colossus, a 2000 valves electronic computer which many maintain was the first real computer in the world, but kept secret up to the 1970s. The world's first computer was before that considered to be the American ENIAC, finished in 1945 but first presented to the public in 1946.

Norrskensflamman wrote about it November 2 1946, *"10 days math problem solved by electronic brain in a second, Memory machine - other baffling news in electronics science"*:

10 dagars räkneproblem löser elektronhjärna på någon sekund

Minnemaskinen — annan hjälpadväckande nyhet inom elektronvetenskapen.

London, fredag. Även från avstånd.

(TT fr. Reuter) Mänskligheten synes stå inför en revolutionerande utveckling som följd av de senaste landvinningarna på vetenskapens område, yttrade Lord Louis Mountbatten i ett tal till institution of British Radio Engineers, där han redogjorde för "elektronhjärnan", "minnesmaskinen" — två apparater som utgör ett gigantiskt komplement till de mänskliga sinnesförmågorna och därför inte betyder enbart en industriell utan en andlig omvälvning.

Elektronhjärnan utövar funktioner, liknande dem som hittills ombesörjts av de halvautomatiska delarna av den mänskliga hjärnan, sade han. Detta sker genom radio- och elektriska signaler på samma sätt som hjärncellerna. En sådan apparat, vars egentliga namn är Elektronisk Numeral Integrator and Computer, innehåller 18 000 radiorör och förbrukar lika mycket ström som 100 elektriska värmeelement. Den mottar impulser som tillförs den på olika sätt och sorterar ut dem i enlighet med allmänna direktiv som lämnas av mänskliga varelser. Övergivningen kan ske utifrån en mängd uppgifter som tillförs den på olika sätt och sorterar ut dem i enlighet med allmänna direktiv som lämnas av mänskliga varelser. Övergivningen kan ske utifrån en mängd uppgifter som tillförs den på olika sätt och sorterar ut dem i enlighet med allmänna direktiv som lämnas av mänskliga varelser.

Även från avstånd. Elektronhjärnan är i stånd att lösa invecklade matematiska problem på bråkdelar av den tid en matematiker skulle behöva. Speciella beräkningar av projektbanor som nu tar omkring tio dagar utförs av denna apparat på fyra sekunder. Komplicerade kalkyler som vetenskapsmännen ägnat år åt kan nu verkställas på några få timmar. Lösningen av många matematiska problem, särskilt inom integralkalkylen, fordrar en urskillnad och ett omdöme som förvärras genom erfarenhet. Även dessa funktioner, som hittills ansetts vara rent mänskliga, kan utövas av de apparater som håller på att konstrueras och som får en viss förmåga av minne, urval och bedömning. En av dem kan till och med skapligt spela ett parti schack.

Minnesmaskinen sade Lord Louis att den kommer att bli framtidens referensbibliotek, innehållande fantastiska mängder uppgifter som knappast skulle rymmas i miljontals böcker. Tack vare ett elektriskt system för registrering och hänvisning kan man genom att trycka på några tangenter få fram vilka

Mankind faces a revolutionary development due to the latest advances in science, Lord Louis Mountbatten said in a speech to the Institution for British Radio Engineers, where he presented the 'electronic brain' and 'memory machine' - to devices that are a giant addition to human senses and not only means changes in industry but also in spirit. The electronic brain has functions this far performed by half-automatic parts of the human brain. That's done with radio valves affecting each other similar to brain cells. Such a apparatus, named Electronic Numeral Integrator and Computer, has 18 000 radio valves and consumes as much electricity as 100 heating elements. It receives impulses in different ways and sorts them according to instructions given by humans. Orders can also be given at a distance. The electronic brain can solve complicated maths problems in a fraction of the time a mathematician would need. Special calculations of ballistics now taking 10 days can be done in four seconds. Complicated calculations taking scientists years can now be done in hours. ... The Memory machine, said Lord Louis Mountbatten, will be the reference library of the future, containing fantastic amounts of data which would take up

millions of books. Thanks for an electronic system of registering and referencing you can have any information you want with a few press on buttons.

They were talking about Google last, three quarters of a century ago! *Electronic brains* was a common term for computers in the beginning and in Sweden they were also called *mathematics machines* ("matematikmaskiner") and later *data machines* ("datamaskiner"). Finally, in the 1960's, the term *dator* (fusing "data" and "motor") came into being, which is the term used in Swedish now. The perhaps first to popularise "dator" was Nobel laureate in physics Hannes Alfvén (

https://en.wikipedia.org/wiki/Hannes_Alfvén) in his 1966 sf satire *The Great Computer: A Vision*.

But sf authors were slow to catch on about computers. They thought about them as huge, centralised systems. Few envisioned personal computers until they had practically landed on the table already, and the same goes for cellphones. The "communicator" in Star Trek isn't a cellphone, but a glorified walkie talkie! An exception was Murray Leinster with his farsighted vision of smaller, distributed computers, a communication net and multimedia in his 1946 story "A Logic Named Joe" (<http://ggtguaai.duckdns.org/softwareko/a-logic-named-joe-pdf87.php>). I noted the predictive failures of sf in Svenska Dagbladet, "The sf authors didn't predict Internet or the PC", January 4 1997:

UNDER STRECKET

Sf-författarna förutsåg inte Internet eller persondatorn

Det finns idéer inom science fiction som kan te sig sig slående visionära, men det är betydligt vanligare att sf-författare tar fel när det gäller utvecklingen. De kunde till exempel inte föreställa sig miniaturisering av datorerna, uppkomsten av Internet eller mobiltelefonen.

AV
AHRVID ENGHOLM

Science fiction brukar ibland kallas framtids-
litteratur, men genren skildrar vanligen det som
redan finns, och extrapolerar sedan in i framtiden.
Det gäller även för sådant som kan te sig
slående visionärt. I "Paris i tjugonde seklet"
(postumt utgiven 1994) skildrar Jules Verne
tunnelbanor, mekaniska datorer, faxar, biltäcker
och miljöförstöring, men embryon till detta fanns redan på
hans tid. I 1800-talets Paris hade man till exempel miljöpro-
blem orsakade av hästar och hästgöning. Lester Del Rey be-
skrev 1942 en kärnkraftsolycka i romanen "Nerves", men
atomkraftsolyckor hade då redan gjorts. Cleva Cartmills atom-
bombnovell "Deadline" (1944) fick amerikanska säkerhets-
tjänsten att göra razzia hos en sf-tidskrift, men redaktören
John W Campbell lyckades övertyga dem om att den bygg-
de på öppna källor och inte på spionage.

Det är betydligt vanligare att sf-författare tar fel när det
gäller framtiden än att de förutsäger den. Inom datorom-
rådet har de missat mycket, exempelvis miniaturiseringen.
Personlig datorkraft på skrivbordet var det ingen som kunde
föreställa sig. Äldre sf-beskrivningar, ofta otroligt central-
datorer med ointelligenta terminaler. I Robert Heinlins
"Vintergatans son" (1957) strövar rymdskeppen av stora ri-
datorer vars indata förbehandlas med räknestickor. Han flyt-
tade upp Eniac (pionjärdatorn från 1946) i rymden. Hal Cle-
ments superdator i "Answer" (1947) är en satellit full av
radiorör, som simulerar människohjärnan (med överras-
kande resultat). Datorn är så känslig att forskarna för att und-
vika störande induktion inte ens får släcka glödlampor. De
nätverk som finns i äldre sf-skildringar är dumma terminal-
nät, inte distribuerade nät med egen intelligens (som Inter-
net). Det finns visserligen stora värden i exempelvis Al-
fred Besters "Datamannen" (1975) och Algis Budrys
"Michelmas" (1977), men då hade Internet redan börjat i form
av Arpanet.

I Murray Leinsters novell "A Logic Named Joe" (1946) finns
historiens första skildring av persondatorer, med drag av
dagens IT-samhälle:

"Carson uppfann sin trick-krets som kan välja bland fem-
tioelva miljoner andra kretsar - i stort sett finns ingen grän-
s - och innan Logics Company köplade in dem i integrator-
tanksystemet användes de som kontorsmaskiner. Man lade
till en bildskärm för att öka hastigheten - och kom på att man
nu skapat logics. Man funderar fortfarande på vad logics skall
göra, men alla har dem. [...] Dessutom, om du knappat in för
viderrapporten, vem som vann dagens lopp eller vem som
var härskarinna i Vita huset under Garfieldadministrationen
eller vad PDQ&R säljer i dag, kommer det upp på skärmen
också. Reläerna i tanken fixar det. Tanken är en stor bygg-
nad full av skapelsens alla fakta och alla tv-program som
sänds - och den är kopplad till alla andra tankar över hela
landet - och allt du vill veta eller se eller höra behöver du
bara knappa för att få. Mycket praktiskt. Den klarar också
matte, bokföring, är konsult inom kemi, fysik, astronomi, lä-
ser teblad, och kan ge råd från 'Hjärtespalten'. Tyvärr kling-
ande Leinsters idé oöförd och han skrev inget mer om "logics".
SF-slavade sålunda bort tiden om pc:n och world wide web.
SF-författarna missade också mobiltelefonen. Walkie-
talkies har vi haft länge, men nallen är något mer - en bärbar
telefon, som kan nå alla, integrerad med marktelefoner. SF-
författarna favoriter har i stället suttit på bildtelefoner -
"visioner", "telefoter" och "televideo". En japansk firma
presenterade nyligen en bärbar bildtelefon, lik armbands-
tv:n i Dick Tracy-serien. Tv-fanns som prototyp på 20-talet,
men förutsägs faktiskt inom sf, bland annat i Hugo Gerns-
backs ädelpekor "Ralph 124C41" (följetong 1911-12).

Tidigare i sf-litteraturens historia hälsade kugg-
hjul och finmekanik över ett newtonskt univer-
sum där planeter och partiklar rörde sig i sina be-
räknliga banor. Under första halvan av 1800-talet
blev Charles Babbage ryktbar för sin mekaniska
differensmaskin. Claes Lundin gisslar den mekaniska värld-
bilden "Oxygen och Aromasia" (1878), där framtidens svens-
ka regeringsmaskineri är just - ett regeringsmaskineri. Stats-
ministern är övermaskinist. Den luktorgel Lundin skildrar

kan möjligen ses som tidig multimedia, men intressantare är
hans svaga retoriska kuggfigurer om demokratiens me-
kanismer. Varje svensk kunde känna sig trygg när den väl-
smorda valmaskinen rullade igång. Misstag var otänkbara,
ty maskinerna var noggrant undersökta av statsmaskinis-
terna samt försedda med statsstämpel, välskötta och or-
dentligt smorda.

Lundins idé om väloljade, demokratiska maskiner befin-
ner sig i klar minoritet inom sf-genren, vars äldre utopiska
tradition med positiva framtidsvisioner dog med H G Wells.
Författarna låter ofta mörkrets makter krypa fram och ta
över - gärna med datorernas hjälp. 80-talets cyberpunkare
varnade för storföretagens makt, framför allt de japanska,
som med effektiva gränsoverskridande datorsystem hotar
att göra nationella, demokratiska regeringar irrelevanta. I
dessa visioner gör medborgarna uppror på nätet. Istället för
att marschera och bränna bildäck på gatan loggar man in och
attackerar maktstrukturerna digitalt. Exempel på det finns
bland annat i Annika Lidnes debutroman "CoMa" (1996). Det
tål att tänka på att ett företag som Microsoft har en omsät-
ning i klass med Sveriges statsbudget och att en ny version
av Windows kan påverka ekonomin mer än regeringsbeslut.

Tidiga sf-datorer utvecklade ofta artificiell medvetande
och blev ett hot mot sina mänskliga herrar. John W Camp-
bell beskriver i novellen "The Last Evolution" (1932) hur ma-
skiner ersätter människan som den nya fas i evolutionen. Tan-
ken var inte ny, utan togs upp redan av Samuel Butler i utopi-
n "Erewhon" 1872. D F Jones "Colossus" (1966; filmen "The
Forbin Project" 1969) handlar om en amerikansk försvars-
superdator som i maskopi med sin ryska motpart tar över
världen. Hannes Alfvén nedtecknar i "Sagan om den stora
datamaskinen" (1966) framtidens historia i datoråldern; ma-
skiner drar slutsatsen att det vore mer rationellt om män-
skan avskaffades. Liknande tongångar finns i Kurt Vonne-
guts "Player Piano" (1952).

I Arthur C Clarkes "År 2001 - ett rymdäventyr" (1968) sä-
ger datorn HAL: "Ledsen, Dave, jag kan inte göra det", me-
dan den mördar besättningen. Den mäktiga Miman som styr

Harry Martinsons rymdskepp "Anlora" (1956) förtjänar också att nämnas. Den i dubbel bemärkelse slutlögliga skildringen av datorer är Fredric Brown's kortnovell "Svaret" (1954). Människan bygger en superdator för att få veta om det finns en gud. Datorn svarar: "Nu finns det en gud." När operatören kastar sig mot datorns strömbrytare dödas han av en blix från bak himmel. I John Carpenters debutfilm från 1974, "Dark Star", tvingas hjältarna diskutera livets mening med en datoriserad bomb för att hindra den att explodera.

Med de mäktiga superdatorerna kommunicerar man verbalt. När kapten Kirk säger: "Dator, beräkna ankomst för Enterprise till Antiklimax IV!" läses svaret upp i kuligess dolda högtalare. (Ofta av en kvinnlig röst, vilket ger utrymme för andra intressanta slutsatser.) Grafiska gränssnitt och Windows tänkte författarna inte på, trots att idén demonstrerats redan på 60-talet av Douglas Engelbart och vidare utvecklats av Xerox på 70-talet. Böens språk, samtalet med Gud, har alltid varit det talade.

Att människans skapelse gör uppror kallas Frankensteinmat efter Mary Shelleys "Frankenstein or the Modern Prometheus" (1818), där en varelse skapas av likdelar och senare vänder sig mot skaparen. (Shelleys skildring är betydligt mer mångbottnad än Hollywoods otaliga tolkningar.) Sf-terminen för en med biologiska delar konstgjord människa är "android", men skillnaden i förhållande till elektromekaniska robotar är i praktiken inte så stor. "Robot" kommer från tjeckan Karel Capeks "Rossums Universella Robotar" (1920); "robotar" betyder arbete eller arbetare i slaviska språk. Roboten betraktades med misstänksamhet i tidig sf. Precis som naturfilosof med sin animism ger trädgrenar och stenar själ, hittar vi både själ och onda avsikter i vår tekniska omgivning. En människa kopplad till en maskin kallas "cyborg" (cybernetisk organism). I Kapten Franks strålpistolfråsanade äventyr i veckotidskriften Jules Verne Magazine skrev Edmond Hamilton på 40-talet om Simon Wright, den "levande

hjärnan" i glaslidan. Hjärnan-i-lidan togs även upp av Curt Siodmak i "Donovans Hjärna" (novell 1943, film 1953) och senare av P. C. Jersild i "En levande själ" (1980). Raymond F Jones kopplade hjärnor till datorer i "The Cybernetic Brains" (1950), och samma år lät Cordwainer Smith rymdskepp i "Scanners Live in Vain" styras av inbyggda mänskliga hjärnor. I cyborgernas gränsländ finns Heinleins novell "Waldo" (1942), där en miljonär med en muskelförtvinnande sjukdom låter maskiner förstärka kraften i hans extremiteter. Senare har riktiga sådana maskiner byggts och kallats just waldos.

Isaac Asimovs tre robotiklagar från 1941 fick stort inflytande för att kväsa maskinernas uppror inom sf-genren: 1. En robot får inte skada en människa, eller genom passivitet tillåta att en människa skadas. 2. En robot måste lyda order från en människa, utom när en sådan order skulle strida mot den första lagen. 3. En robot skall skydda sin egen existens så länge det inte strider mot den första eller andra lagen.

Före Asimov fanns några få fogliga sf-robotar (den kvinnliga roboten i filmen "Metropolis", 1926, Eando Binders "Adam Link", novellserie 1938-42, och Lester Del Reys "Helen O'Lo", 1938), men han spikade definitivt igen kistlocket för den hotfulla automaten. Asimov började spekulera om robotars medvetande och människovärde. Om den ser ut som en människa, pratar som en människa och reagerar som en människa, vad skulle då skilja den från människan? Asimov uppfann vetenskapen robotik genom att ge kommande robotforskare inspiration. Vissa menar att om vi någonsin bygger människoliknande robotar kommer Asimovs lagar att byggas in i dem, i en eller annan form. Robotikens första lag ställs på sin spets i Jack Williamson's novell "Med knäppta händer" (1947), där maskinerna daddar människan till total passivitet - i all välvilja. Vi vet inte vårt eget bästa och måste skyddas från oss själva, om vi så måste drogas och släpas i madrasserade celler.

En lyckad TP-relaterad förutsägelse inom sf-leden är satelliten. Bemänte rymdstationer för kommunikation togs upp av George O Smith i novellsviten "Venus Equilateral"

(1942-1947). Utan transistorer måste satelliter ha bemanning som kan byta trasiga radiorör. (En anmärkningsvärt tidig rymdstation finns i "The Brick Moon" av Edward Everett Hale - från 1869) Sf-författaren Arthur C Clarke skrev 1945 en artikel i tidningen Wireless World där han föreslog geostationära satelliter. Clarke tog inte patent på idén, och fick nöja sig med att bli historisk i stället för miljardär.

Konstgjord verklighet eller virtual reality har sf-författarna också länge behandlat. En skildring i den riktningen finns i Aldous Huxleys "Du sköna nya värld" (1932), där folket passiviserar av känslobiografer. Laurence Manning och Fletcher Pratt skrev i "City of The Living Dead" (1930) om människor som får totalupplevelser liggande i silverkokonger, vilket leder till total stagnation av samhället. I dag har vi MTV och Nintendo. I Dicks "Marsiansk mardröm" (1965) används droger för att skapa en virtuell verklighet, medan svensken Bertil Mårtensson i "Detta är verkligheten" (1968) har en drömmaskin vars mekanism inte specificeras.

Virtual reality blev inne genom cyberpunkens födelse (1984 med William Gibson's "Neuromancer") men idéer om andra upplevelseplaner har antika rötter. Den grekiske filosofen Platon tänkte elden med sitt resonemang om idevärlden och skuggorna på grottväggen. Om människan endast kan se skuggorna, kommer hon inte då att anta att skuggvärlden är den verkliga? Konstgjorda verkligheter anknyter till simulering. Daniel Galouyes "Counterfeit World" (1964; filmad av Werner Fassbinder 1973 som "Welt am Draht") utspelas i en hel och hållet datorgenererad värld, ett jättelikt experiment i marknadsundersökning, visar det sig. I Charles Eric Maines "B.E.A.S.T." (1966) återskapas evolutionen i en dator. John Sladek skildrar i "The Muller-Fokker Effect" (1970) hur en mans personlighet läggs in i en dator och utsätts för experiment.

Självreproducerande maskiner har länge hört till sf-rekvisitan. I Philip K Dicks "Second Variety" (1952) härjas jorden av krigsmaskiner som kan bygga nya versioner av sig

själva. I Sladeks "The Reproductive System" (1968) börjar självreproducerande leksaksdocking to all energi och metall i anspråk. Sf-genren har även uppmärksammat nanorobotar, självreproducerande, molekylärt små robotar som kan döda virus, laga kroppsceller etc. Greg Bears "Queen of Angels" (1990) utspelas i ett framtida Los Angeles där människor modifierar sina kroppar med nanoteknologi. Datorföretaget IBM har här lyckats skriva sin logotyp med enskilda atomer och andra företag har etsat mikroskopiska kuggghjul i kisel.

Sf-författarna missade alltså Internet, p-c-n, mobiltelefonen och mycket annat. Satelliter, Virtual Reality och robotteknik har man däremot behandlat. Genrens profetiska förmåga är begränsad, men författarna både inspirerar och inspireras av samtiden. Asimov har otvivelaktigen inspirerat robotforskningen, och sf har lånat nanoteknik, kaosforskning, nya astronomiska rön (svarta hål, terraförning) med mera direkt från forskarna. Det handlar om korsvis utbyte mellan vetenskap och litteratur. Men inte bara vetenskap. Leinster varnar för masspridning av farlig information. Campbell med flera råds att människan kvävs av maskinerna. Lundin är misstänksam mot maskinministerstyret. Asimov önnar för robotens mänskliga rättigheter. Och flera författare diskuterar vådan av virtuella världar. Science fiction handlar också om korsvis utbyte mellan det vetenskapliga och det mänskliga perspektivet.

Ahrvid Engholm

Ahrvid Engholm är journalist, författare och redaktör för nyhetsbladet Science Fiction-Journalen. SvD den 4 januari 1998

This column section called "Under strecket" ("Below the line") is the probably best mini-essay column in Swedish press! It's too long to properly summarise, but I went through: Jules Verne and his Paris in the 20th Century, Clive Cartmill's "Deadline", Heinlein, Asimov and his robot laws, Bester, Budrys, Leinster, mobile phone-like devices à la Dick Tracy, TV suggestions like in Gerbsback's Ralph 124C41+, Babbage, the Swedish 19th Century writer Claes Lundin, local writer Annika Lidne, Campbell, DF Jones, Samuel Butler, Hannes Alfven, Kurt Vonnegut, AC

Clarke's HAL and inventing the satellite, Harry Martinson, films "Dark Star" and "Metropolis", Star Trek, Mary Shelley, Karel Capek, Edmond Hamilton and Captain Future whose Brain-in-a-box was picked up by local writer PC Jersild, Eando Binder's Adam Link robot, Lester Del Rey, George O Smith's venusian communication satellites, EE Hale's brick moon, Aldous Huxley, Philip K Dick, 1930's sort-of-VR by Laurence Manning and Fletcher Pratt, similar idea by local author Bertil Mårtensson, William Gibson, Plato, Daniel Galouye (his Counterfeit World was filmed by Werner Fassbinder!), Charles Eric Maine, John Sladek, Greg Bear...

You see how I managed to squeeze in a lot, and you probably already know much of what the names mentioned have written about computers, communication, electronics, robots, virtual reality, and similar things - or you can easily look it up. My main point was that the sf writers were far from being the Ones To Foresee For One, though Gernsback may protest as he thought writers should be able to patent any wild and crazy idea... I've done more "Under strecket" - but perhaps later!

Onward! You've heard of Elon Musk and his rockets, right! Well, he wasn't first. At the same time as Wernher von Braun and his German Verein für Raumschiffahrt were playing around aiming for /L/o/n/d/o/n the Moon, an American followed in Goddard's exhaust trail and intended to launch a rocket 100 km up into space, pretty advanced for its time! We we read in Dagens Nyheter January 19 1931, "Space rocket 100 km high from Italy. American physicist with rocket record. Registration instruments fall with parachute":

The American physicist Dr Darwin A Lyon will this month launch a space rocket from Monte Redorta in Italy, is presently in Vienna and has about his venture said eg that he already has constructed 8 space rockets of which only one has been

Rymdraket 100 km. högt från Italien.

Amerikansk fysiker
med raketrekord.

Registreringsinstrumen-
ten gå ned med fallskärm

Från Dagens Nyheter's korrespondent.
WIEN, söndag.

Den amerikanske fysikern dr Darwin O. Lyon, som under loppet av denna månad ämnar avskjuta en rymdraket från Monte Redorta i Italien, uppehåller sig för närvarande i Wien och har om sitt företag berättat bl. a. att han redan konstruerat åtta rymdraketer, av vilka dock endast en avlossats; den kom också ned igen, och dr Lyon håller med den höjdraket för dylika raketer. Medelst nästa raket skall en del pionjärbete för vidare försök i denna riktning företagas. Med dess hjälp skall man nämligen mäta temperatur, täthet och sammansättning av atmosfären i de högre skikten. Han hoppas kunna nå en höjd av åtminstone 100 km. Raketen är 3 meter lång och väger 56 kg. Kroppen består av stål och aluminium och spetsen av beryllium. Registreringsapparaterna äro placerade i spetsen, som då raketen nått sin högsta punkt skall öppna sig och i sin tur bringa en stor fallskärm att vackla ut sig; denna skall dra med sig hylsan med apparaterna ur raketkroppen, som får falla till marken, medan fallskärmen långsamt sjunker. Kostnaderna för experimentet beräknas till 3,000 dollar, varav ett amerikanskt forskningsinstitut tillskjutit 2,000. Lyckas försöket, har emellertid dr Lyon att vänta en premie på 20,000 dollar från en amerikansk meganät.

HAS ROCKET READY TO SEND UP 70 MILES

Dr. Darwin Lyon Plans to Fire
It From Italian Mountain
Early This Month.

DENIES AIMING AT MOON

Instruments to Record Density,
Temperature and Composition of
Atmosphere at Highest Point.

By JOHN MACCORMAC.
Wireless to THE NEW YORK TIMES.
VIENNA, Jan. 1.—Between Jan. 10 and 20 Dr. Darwin Lyon, New York physicist, who since the war has experimented in London, Paris and Vienna on his rocket theory of construction, hopes to fire from the slope of Mount Redorta, Italy, a ten-

launched; it came down again and Dr Lyon holds the height record for such rockets. Next rocket...measures temperatur, density and composition in higher layers. He hopes to reach an altitude of at least 100 km. The rocket is 3 metres tall and weighs 56 kg. The body consists of steel, aluminium and beryllium. Registering devices are in the tip, and will when the rocket reached the highest open and make a big parachute to develop. ... The cost has been 3000 USD of which an american research institute contributed 2000. If the attempt is successful Dr Lyon can expect 20 000 USD from an American backer.

This is also the first time the term "space rocket" is mentioned in Swedish press. So how did it go? In <https://arc.aiaa.org/doi/abs/10.2514/8.4016?journalCode=jars> we learn his rocket exploded at launch. It was an advanced two-stage construction and one of its fuels was "similar to TNT"! The accident injured Dr Lyon and several assistants, but they survived. A second attempt was to be made but there's no report on it. Dr Lyon did however have several earlier successful launches - one with a

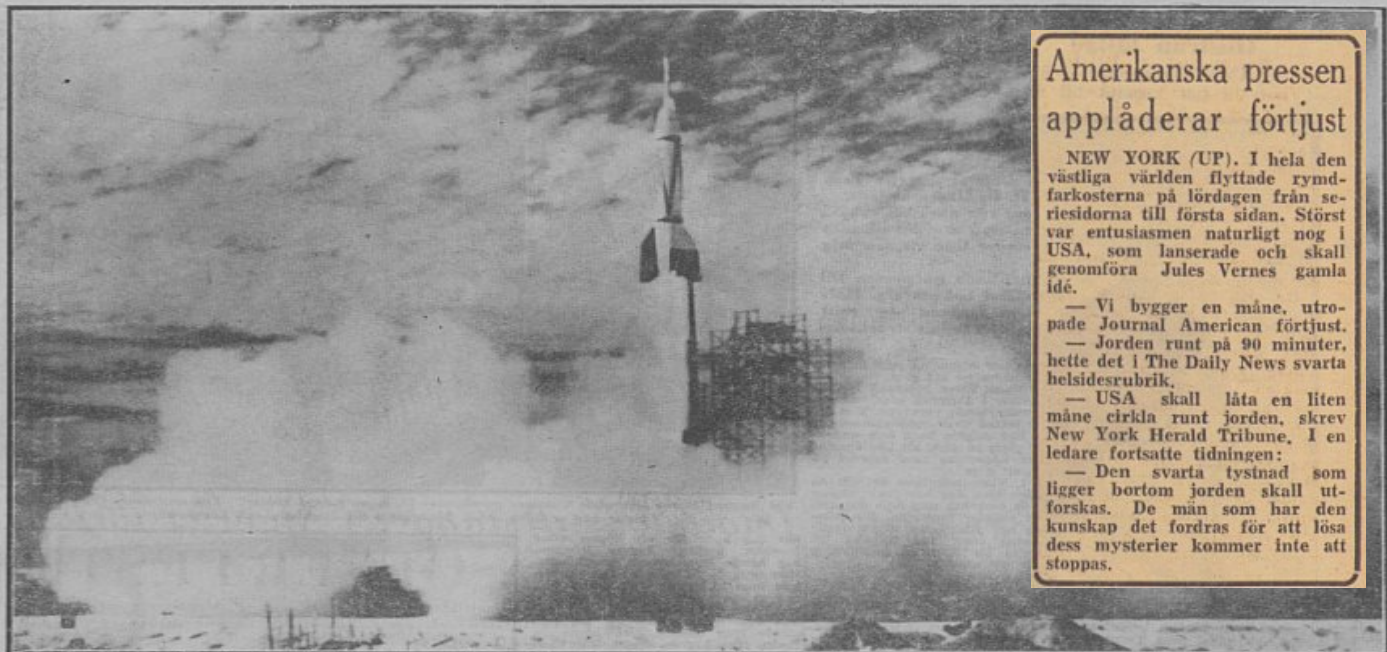
mouse and a canary, proving animals can survive 5G - but not reaching even near 100 km. I hadn't heard of Dr Lyon but he was known at the time. There's an article in the New York Times on the 1931 launch. He died in 1937 from illness. But there is more on 1930s rockets, from Germany, Söderhamns Tidning April 25 1931.

A German engineer will travel in a new sort of rocket. Engineer Tining in Osnabruck a few days ago did successful tests with a new rocket constructed by him, which after it had risen to 2000 metres developed wings or parachutes that lowered the device back to Earth. Experts present expressed their delights about the tests. In the near future Tining intends to himself follow into the sky with a bigger rocket of the same design. Its wings will have a span of 12 metres and Tining, who is very sure of himself, is certain he will return to the ground unhurt. It will be the first attempt ever with a manned space rocket.

Googling for info we see the paper got the name wrong. Reinhold Tiling never launched himself in a rocket, and was killed in 1933 during fuel experiments: <http://weebau.com/history/tiling.htm>

Fast forwarding to the beginning of the Space Race...

Kapplöpning öst och väst om första "konstgjorda månen"

Amerikanska pressen applåderar förtjust

NEW YORK (UP). I hela den västliga världen flyttade rymdfarkosterna på lördagen från seridesidorna till första sidan. Störst var entusiasmen naturligt nog i USA, som lanserade och skall genomföra Jules Vernes gamla idé.

— Vi bygger en måne, utropade Journal American förtjust.

— Jorden runt på 90 minuter, hette det i The Daily News svarta helsidesrubrik.

— USA skall låta en liten måne cirkla runt jorden, skrev New York Herald Tribune. I en ledare fortsatte tidningen:

— Den svarta tystnad som ligger bortom jorden skall utforskas. De män som har den kunskap det fordras för att lösa dess mysterier kommer inte att stoppas.

En försök av vad som komma skall. Bilden visar den raketstart som resulterade i det nu gällande (oficiella) världsrekordet i höjdhopp för raketer. Huvudpartiet av ekipaget

är en gammal tysk V2-raket, som nådde cirka 100 kilometer. Över på den står en liten smal raket som fortstuttes vidare för egen maskin och nådde 400 kilometers höjd.

Moskva: Vi bygger också en rymdraket!

Ni kan själv se satelliten —
passerar en gång per dygn

Av LENNART EDBERG

Den första rymdraketen startar om två eller tre år. Beskedet är officiellt. Det lämnades av president Eisenhowers pressombudsman vid en presskonferens i går.

Raketen blir obemannad. Den är en "varuhiss" som skall transportera ett antal instrument ut i världsrymden.

Tystnad i Ryssland om amerikanska projektet

MOSKVA (UP). Sovjetunionen ämnar också försöka sända ut en konstgjord planet liknande Förenta staternas, uppgavs på auktoritativt håll i Moskva på lördagen.

There's a myth that the US was totally surprised when the Russians launched the first Sputnik in 1957. But if so they didn't read the papers. When the Americans announced they intended to launch a satellite during the international geophysical year of 1957, the Russians announced they would too. There are several articles about the Soviet plans. The above is from Expressen July 30 1955. It says:

Race between east and west about the first "artificial moon". (And caption to the picture:)

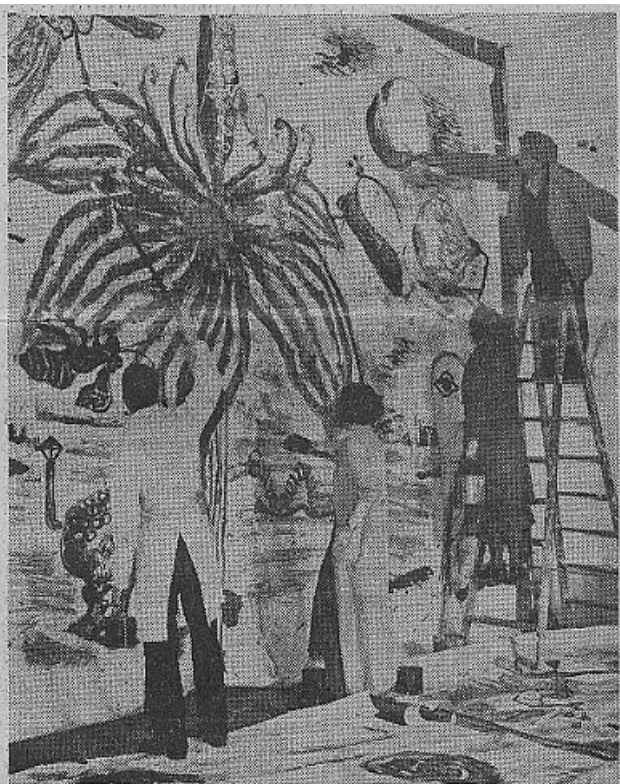
A preview of what's to come. The picture shows the rocket launch resulting in the now unofficial world record in height for rockets. The main part of the vehicle is an old German V2 rocket, which reached ca 100 km. On top of it is a little thin rocket that continued on its own and reached 400 km.

Moscow: We are also building a space rocket!

(Left story:) You can see the satellite yourself - passes once per day. The first space rocket starts in two or three years. The announcement is official. It was given by Eisenhower's press spokesman at a press conference yesterday. The rocket will be unmanned. It will be a "service elevator" to transport a number of instruments into space.

(Right story:) Silence in Russia about the American project, The Soviet Union also intends to try to launch an artificial planet similar to the US one, authoritative sources in Moscow said on Saturday.

I crop the full article texts because they only say what a satellite or orbit is, how it can be seen from Earth and so on. But I added a collection of comments from the US press (inserted in pic above):

The American press applauds in joy.

In the whole western world space vehicles move from the comics page to the first page on Saturday. Naturally the enthusiasm was the biggest in USA, that launched and now shall make Jules Verne's old idea real.

"We are building a moon," the Journal American exclaimed cheerfully.

"Around the Earth in 90 minutes," it was said in black full-page headlines in The Daily News.

"USA will let a little moon circle around the Earth," The New York Herald Tribune wrote. In an editorial it continued:

"The black silence laying beyond Earth shall be explored. The men having the knowledge necessary to solve these mysteries will not be stopped."

I'd guess, that the Americans more felt hurt than surprised when the Russians beat them to the first satellite. But anyway: Rockets rock! Space is the place!

Moving on...

The first sf club meeting in history was, as far as known, the founding of The Scienceers December 11 1929 in New York. In a similar way, the first such meeting in Sweden must be the founding of Atomic Noah September 15 1945 (which I have written about earlier), but in Aftonbladet December 5 1933 we find the first *sf* themed meeting in Sweden. We read about a "Costume Party" set on an imaginary Mars, arranged at Strand (a hotel, Google claims):

Costume party... (Pic: Martian flowers to the artist party.) At the Art Academy on Sergel Street they are right now at work in full speed. The old place, in earlier years at this time being prepared for a party, is now filled with decorations that will be nailed up in Strand; it's there the autumn party will take place this year. Requested dress is a costume.

"We can't be here any more," a young artist says who is busy fixing the face of a Martian professor with an oversized brain. "The they thought we littered too much."

Well, you could say that. Not many centimers here aren't

Marsblomster till konstnärnsfesten.

Kostymfest...

(Forts. från första sidan.)

Ja det skulle man ju nästan kunna säga. Det finns inte många centimeter av detta rum som inte är en färskkläck. Och nu ser det ännu brokigare ut av de granna och kladdiga dukarna, som breits ut på bänk överallt. Det är mycket underliga saker, som skola dekorera Strand.

— Ja, och mycket dumma, säger den unge artisten med påtaglig stolt. Helt enkelt vansinniga. Vår fest ha vi kallat "På Marsstrand". Det är en kvickhet. Folk tror att det blir badortsliv på lördag. Men det blir marsliv i stället — på Strand. Våra dukar här föreställa marsmänniskor. Ja, det skall bli något mycket skrämmaande. Och till detta spela vi marsmusik — Marseljäsen bl. a. He, ha!!!

Man arbetar vidare. På ett djur, som ser ut som en blomma med ett öga i blomkalken och gror utgående från stjälken. Regn marsmarsel.

Bigi.

På konstakademiens avdelning vid Sergelgatan arbetas för närvarande av alla krafter. De gamla lokalerna, där det förr om åren vid den här tiden rustades till fest, fyllas nu med dekorationer, som komma att spikas upp på Strand; där går nämligen den årliga höstfesten av stapeln. Högtidsdräkten blir kostym.

— Vi få inte hålla till här längre, säger en ung konstnär, som just håller på att rätta till anletsdragen på en marsprofessor med förstorad hjärna. Man tyckte vi skräpade ner för mycket.

(Forts. på sid. sex.)

filled with paint. And now its even more colourful due to the pretty and smudgy canvases lying everywhere to dry. Very strange things are to decorate Strand.

"Yes, and quite silly," the young artist says with pride. "Simply crazy. We call our party "On Mars Strand". That's a pun. People think it will be beach life on Saturday. /AE: Marstrand is a famous holiday spot./ But it will be Martian life instead - on Strand, Our paintings show Martians. It will be something frightening. And we will play Mar(ch)s music. The Marseillaise for instance. Ha ha!!"

They work on. On an animal that looks like a flower with an eye on the stem and protruding arms. A real misch-Mars!

The Saturday when the art students had their Mars costume party would be December 6. It's interesting that life on Mars was a topic at the time. Percival Lowell and HG Wells had a lot to answer for! Not that one should call art students sf fans but they have always been known to be a bit weird. Someone should check the archives of the Art Academy for info on this interesting mars-querade!

Now a real treat for movie connoisseurs! A legendary film in Swedish science fiction is "Rymdinvasjon i Lapland" ("Space Invasion of Lapland" but for an international release titled "Terror in the Midnight Sun"), a 1959 Swedish-American co-production, in the same genre as eg "Plan Nine from Outer Space". Poor old Earth is invaded again. It's not as utterly bad as "Plan 9", but not much better either... It's available on Youtube, and you have to see it!

<https://www.youtube.com/watch?v=onzxIF3EBYI>
(English dialogue.)

The plot is about a scientist and his beautiful granddaughter heading to Swedish Lapland, to investigate a meteor which has crashed there. But of course it's a spaceship, with furry ETs looking a bit like Chewbacca (did George Lucas ever see this film?) terrorising the locals, the Laps (reindeerherders also called Samis) who later chase them away

This English language poster claims: "Horror! Sex! The only picture made in surroundings no human dares visit alone!" Wow!

*How to cure GAFIA:
Is there a way we can do
something like that, by
injection with corflu
inside? It knocks it out in a
minute...*

with torches, resembling scenes in the 1931 "Frankenstein". The plot is sometimes paused, to show long scenes with happy people skiing romantically in the pristine mountain snow glowing in the midnight sun (which isn't midnight during the skiing season), singer Brita Borg entertaining in an international class night club (in the mining town Kiruna?) or the beautiful granddaughter showing world class figure skating. All probably added to the script and paid for by the Swedish Tourist board. You can read more about the movie here:

https://en.wikipedia.org/wiki/Space_Invasion_of_Lapland

<http://www.svenskfilmdatabas.se/en/item/?type=film&itemid=4591>

Mot midnattssolen

Barbara Wilson skall spela skid-flicka i olympiadeklass.

På onsdagen sammanträdde på Strand den svenska och amerikanska grupp filmfolk som om ett par dagar skall uppleva flygande meteoriter i Lappland, den första science fiction-film som spelas in i Sverige. An är vi inte mogna för science fiction i Europa men amerikanerna är, vilket Gustaf Unger uppfattat som nybliven amerikansk filmproducent.

Från USA har han tagit med sig regissören Virgil Vogel som i 20 år varit knuten till Universal och numera är sin egen, vidare en rank kanadensiska utan krumbukter, Barbara Wilson, 22 år, med åtta filmroller bakom sig i Hollywood, varav en huvudroll, och skådespelaren Robert Burton. I "Terror in the Midnight Sun" — Skräck i midnattssolen — skall man spela en olympisk skidmästare som älskar spänning och äventyr och heter Dianne. Robert Burton spelar hennes farfar, en framtida amerikansk geofysiker som deltar i expeditionen till Lappland. Sven Gester spelar en internationellt känd svensk geolog. Åke Grönberg, internationellt berömd efter franska filmakademiens senaste hederslegion, rollen i "Gycklarnas afton", skall också spela vetenskapsman. Första gången han sysslar med meteoriter, berättar han. En utmärkt idé av andre producenten, Fortunafilm (som snart visar sin första film "Länge sex") att locka Åke Grönberg till Abisko. Senast var han på Sicilien.

För Barbara Wilson blir filmen i midnattssolen den tredje science fiction-film. Hon börjar nästan bli orolig att fastna i överkligheten, men gläder sig åt att uppleva Lappland och åka skidor — en konst som hon behärskar, om också inte i olympiadeklass.

Lappland och midnattssolen är jungfruligt land för oss i USA, säger Virgil Vogel, som vill upptäcka det åt amerikanerna på detta sätt. Själva har han i Sverige funnit sin överman i trick. Odert von Schultz, som inte var med på Strand utan satt hemma och knäpade med rymdfarkoster. Den mänskliga flygaren i filmen skall Bengt Blomgren spela, den som för hela sällskapet till Lappland precis som i en reklam för SAS:s flygningar till midnattssolen. Hilding Bladh, van i luften, fotografar. Kör det ihop sig i Abisko, rycker filmens svenske regissör i, Bengt Järrel.

Ett trevligt inslag står Brita Borg för, som på onsdagens kväll sjöng i filmens ledmelodi med Flickery Flies och sin orkesterledande man, Allan Johansson. Brita Borg sjunger om midnattssolen på melodi "Åk Värmland, du sköna" omgjord till blues. Så här får amerikanerna höra våra hemlandstoner textade i september:

The night is long and lonely
When there is only one
There should be two
In love to win
the Midnight Sun.

Anyway, I found a lot of extra information about this cult classic, like this report in Dagens Nyheter April 8 1958, as the shooting was about to start: *Towards the midnight sun*

(pic: Barbara Wilson will play a skiing girl in Olympic class)

The Easter Monday a group of Swedish and American film makers met on Strand who in a couple of days will experience flying meteorites in Lapland, in the first science fiction film to be shot in Sweden. We may not be ready for sf in Europe yet, but the Americans are, as Gustaf Unger has concluded as newly baked film producer. From USA he has brought over director Virgil Vogel who has worked for Universal for 20 years but now is his own man, and also a slim, easy going Canadian. Barbara Wilson 22 years, with eight Hollywood films in her CV, one lead part, and actor Robert Burton. In "Terror in the Midnight Sun" she'll play an Olympic ski champion who loves excitement and adventure and is named Dianne. Robert Burton plays her granddaughter, a prominent American geophysicist who takes part in an expedition to Lapland. Sven Gester plays an internationally well-known geologist. Åke Grönberg, internationally well known after the latest Legion of Honour from the French Film Academy for "Sawdust and Tinsel", will also play a scientist. The first time he plays with meteorites, he says. A good idea by the other producer Fortunafilm ... to lure Grönberg to Abisko. Last he was on Sicily. For Barbara Wilson the midnight sun film is the third sf film. She almost becomes worried to get trapped in the unreal, but is glad to experience Lapland and skiing - something she knows how to do, though not in Olympic class. Lapland and the midnight sun is maiden territory for us in USA, Virgil Vogel says and he wants to discover it for the Americans in this way. In Sweden he has found his superior in special effects. Odert von Schultz wasn't there at Strand but at home working with spacecrafts. The human pilot in the film will be played by Bengt Blomgren, the man who brings the company to Lapland in the manner of SAS commercials of flights to the midnight sun. Hilding Bladh, no stranger to the air, will be photographer. If there are troubles in Abisko it will be solved by the Swedish director's assistant. Bengt Järrel. Brita Borg will provide a nice interlude, and Monday evening recorded the films lead motive with Flickery Flies and her orchestra conducting husband Allan Johansson. Brita Borg sings about the midnight sun to the melody of "Ålas, Värmland You Beautiful", made into a blues. This is how the Americans in September will hear the tunes of our homeland...

The text to the song is in English at the end of the article (left). It seems the Lapland adventure did little to get the career of miss Wilson going, but we'll come back to her. Grönberg and Borg in the film was a good idea - both were world famous all over Sweden!

There's more (right).. Aftonbladet writes April 22 in "Avalanches slide, monsters burn, Laps fight in Unger's terror film":

The high mountain hotels and slopes in Björkliden and Abisko have after Easter been invaded by film makers, local and Hollywood actors. The American

Laviner störtas, monster eldas, lappar slåss i Ungers terrorfilm

ABISKO (Blinken) Högfjällshotellen och fjällstugorna i Björkliden och Abisko har efter påskrusningen invaderats av filmfolk inhemska skådisar och hollywoodstjärnor som vartannat.

Den amerikanska stjärlet Barbara Wilson har redan tecknat skid och skidtröpp en vecka och på fredagen sällade sig hennes snygga landman Robert Burton till sällskapet kring Gustaf Unger, en av producenterna bakom science-fiction-filmen "Skräck i midnattssol" ("Horror in the midnight sun").

Snart är det bara Åke Grönberg som fattas av huvudrollstyrkan — han ska liksom mr Burton spela vetenskapsman, ty geofysiska året finns med på ett hörn i filmen.

Miss Barbara har hunnit bli bitt fjällbitten. Det är nog inte bara en artigtvetsfras när hon säger att "Lappland is very nice"... Sällskapet har vistats i Abisko drygt en vecka. Där ingår även göteborgsjournalisten Lars Åhrén, som är en av männen i nya Fortunafilm. Gustaf Ungers medproducent. Åhrén har dessutom rollen som filmens otroliga monster.

Man har tagit skidsemester från helikopter, varvid gullivarens flickan Karin Garbom fick visa sig på styva linan som Barbara Wilsons stånd in.

* Tefet i Lapporten

Vädret har varit dåligt, men regissören Virgil Vogel har ändå kunnat arbeta undan. Folk och material har fraktats upp med Lapplandsflyga kvalitets helikopter, en handdräkt och en tillräckligt anpassad.

Intill en gigantisk hängdriva vid Nussjefället har en liten fjällstuga uppförts för inopelningens räkning. Den ska föräntas av en lavin, som sätts igång genom spräckning såvitt inte Väron hinner före i samma årenda.

Filmhändingen är fantastisk: ett "flygande tefet" ska landa i Lapporten efter att ha plöjt upp en kilometerlång gata i snön — monstret "Snodmannen" som överlevt en rymdfärd från en främmande planet utsatta för lapparnas angrepp — som tänder eld på monstret, som likt en beinande flocka störtar ut för ett fjällstup.

NEJ SOLKEN en terror skvallrar den här bilden från fjällstugan i Abisko om. Det är den amerikanska stjärlet Barbara Wilson, som visar sig i skidtröpp med ett par skidor och sin producent Gustaf Unger från Hollywood.

This picture from mountain filming in Abisko implies more sunshine than terror. It's the American starlet Barbara Wilson sunbathing together with a pair of skis and neat producer Gustaf Unger from Hollywood."

starlet Barbara Wilson have already practised slalom and downhill race for a week and during Friday her handsome compatriot Robert Burton joined the company around Gustaf Unger, one of the producers behind the science-fiction film "Horror in the midnight sun". Åke Grönberg is the only one missing of the main characters - he will like Mr Burton play a scientist, since the geophysical year plays a some part in the film. Miss Barbara has become smitten by the mountains. It's probably not just out of courtesy when she says "Lappland is very nice"... The company has been in Abisko just over a week. It also includes the Gothenburg journalist Lars Åhrén, one of the people in new Fotunafilm, co-producer to Gustaf Unger. Åhrén also plays the film's incredible monster. They have shot slalom scenes from a helicopter, during which the Gällivare girl Karin Garbom showed her skills as a stand in for Barbara Wilson. Saucer at Lappporten. The weather has been bad, but director Virgil Vogel have been able to get the work done. People and equipment has been transporter with Lapplandsflyg's shining yellow helicopter, a snow tractor and a striking red snow weasel. Beside a giant snow pack by Mnt Nuolja a small mountain cabin has been set up for the production. It is to be destroyed by an avalanche, which will be set off by an explosion unless spring will do the same first. The film's plot is imaginative: a "flying saucer" has landed at Lappporten ploughing a km long snow track - the monster, "The Snow Man", which has survived a space journey from an alien planet is subject to attacks from the Laps - they set fire to the monster, which like a flaming torch falls from a mountain cliff.

The above claimed conclusion of the film seems wrong. I think the monster is forced back to the spaceship and just leaves, a "special effect" created by just running the crash landing backwards... Here Ms Wilson becomes American. IMDB says she was born in the US, but maybe she moved to Canada later? Anyway, she made a few films up to 1964 and then disappeared.

There's even more about this movie. Dagens Nyheter writes May 17 (below) in "Science fiction in outdoors centre. "Crater" ate monster on Gärdet" (caption to pic 1: Director Virgil Vogel in front of the fireplace at 'Lida mountain hotel', surrounded by standing from left Irene Törnkqvist, Gun Westergren, Siv Carlsson and Brita Nilsson. Kneeling from left Haldis Brandtzaeg and Lilian Lindqvist - maids resting after the dance):

The timber walls of the big sports cottage of Lida outdoors centre in Tullinge all of Friday - from 4.30 am - a mountain restaurant. The cameras buzzed, commands were shouted, dance went on, and heat from the movie lights in the end almost dissolved the brown make-up of stars and extras. It was the next to last scenes being shot of the Swedish-American science fiction film "Terror in the Midnight Sun", estimated to be finished next week. Lida will be high mountain hotel also through Saturday. Before the celluloid is ready to be shipped over the Atlantic to be shown in Hollywood there remains some thrilling scenes to be shot in Stockholm in the end of June. They will be done in the Sandrew studios, which of course will be converted to something. A crater has been built in its yard - near a mountain, that is - where the spacecraft lands. It has been a big and complicated construction, but now the mountain world on Gärdet is ready to receive the six meter tall snow man, or "monster" as he is called in the film. If everything goes well we will see the results in Sweden in the autumn under a title yet unknown. Fathering the idea is the half of the Unger twins with the first name Gustaf. He is also producer and, and Fortuna ... has a role. Lots of people participates, about 50 Laps, dance couples and others, and

Regissören Virgil Vogel har det beviljat framför öppna spisen på "Lida högfjällshotell", omgiven av ständiga frv Irene Törnkqvist, Gun Westergren, Siv Carlsson och Brita Nilsson, på huk frv Haldis Brandtzaeg och Lilian Lindqvist — tärnor som vilar ut från dansen.

Science fiction i friluftsgård "Krater" åt monster på Gärdet

De timrade väggarna i stora sportstugan på Lida friluftsgård i Tullinge föreställde hela fredagen — alltifrån klockan 4.30 på morgonen — en fjällrestaurang. Kamerorna snurrade och surrade, kommandoropen ljud, dansen gick, och strålkastarnas heta löste till sist nästan upp allt spacket på brunsminkade stjärnartister och statister. Det var de näst sista scenerna som togs av den svensk-amerikanska science fiction-filmen "Terror in the Midnight Sun", som beräknas vara klar om en vecka. Även hela lördagen är Lida högfjällshotell.

Innan celluloiden är färdig att skickas över Atlanten för att spelas upp i Hollywood i slutet av juni återstår en del rafflande scener i Stockholm. De tas ute i Sandrewateljéerna, som naturligtvis också föreställer någonting. På gården där har byggts en krater — på en fjälltopp alltså — där den mystiska

rymdfarkosten landar. Det har väskats ett stort och bevägligt bygge, men nu är fjällvärlden på Gärdet redo att ta emot den sex meter långa smannen, eller "monsteret", som han kallas i filmen. Om allt går väl får vi se resultatet i Sverige i höst under titills obekant namn.

Pappa till idén är den halva av Unger Twins som heter Gustaf i för-

Kärleksparet tar en paus från kameror, strålkastare och "terrorer under midnattssolen".

namn. Han är också producent, och Fortuna ("Tennishallsgeneral" Bertil Jernberg) spelar in. Massor av människor medverkar, femtitalet lappar, danspar och andra, gott om renar har man haft.

— Det finns bara två sorters filmer som går nu, förklarar Gustaf Unger: mycket påkostade eller mera ekonomiska som bjuder på ny miljö och nya upplag. Lappland måtte väl vara outnyttjat, även i Sverige! Och science fiction har en säker marknad i Amerika, så vi hoppas det bästa. Spännande och tvärligt har vi haft under de 45 dagar vi hittills pulst i sö i Abisko och Björkliden.

"Kärleksparet" virvar förbi: "den kände svenske geologen" Sten Gester och den stilsiga amerikanska Barbara Wilson, som huvudsakligen föreställer sig själv. Och det är mycket nog det. En förtjusande representant för det unga Hollywood, som trots ett tretitalt erövrat Miss-titel och fyrtialet TV-program tycks ha bevarat både mjukhet och blygsamhet.

— Ja, är det inte underligt, säger Sten Gester. Att jag kom till USA för tolv år sen och knappast kom någon vart. Men efter likheten där — de har bl a medfört att hr skådespelaren talar en perfekt ameri-

kanaka — ger den tiden valuta i Sverige. I en film som i första hand är avsedd för Amerika!

Åke Grönberg sitter just nu ute på en sten och demonstrerar en röd kromosomhäst från Dalarna för Robert Burton, likare i filmen. Han är, som man vet, en av Amerikas finaste skådespelare med en mängd storfiler bakom sig, den senaste är "De unga lejonerna". Snart kommer han också — berättar han — i en annan som ska heta "Too much too soon" — "Alldeles för snart" skulle det väl betyda. Ett flyghaveri har vi varit med om uppe i Lappland, påminner sig den sympatiske Burton, det var en helikopter som gick sönder. En annan gång fick vi vänta för att planet först måste "plocka upp benbrett bland turisterna"...

— Ja, och en annan gång — minns nu Åke Grönberg — byggde vi upp en hel lappby, dvs i tredjedels skala. Morgonen därpå var alltihop bortblåst. Det hela fick göras om i Stockholm, skickas i väg till oss och byggas upp på nytt.

Övriga innehavare av de viktigaste rollerna är Itala Frodi, som fått rycka in i stället för Ulla Sandkell, och Brita Berg, som alltså nu kommer att lanseras i USA. Det är hon som sjunger filmens ledmotiv, och det tror vi ska slå ordentligt, säger regissören, Virgil Vogel.

— Kommer ni ihåg när vi stod och frös på isen mitt ute på Torne träsk? frågar Bengt Blomgren, "flygöverste". Vi skulle hämtas av en kanadensisk Norseman. Hu, vad det blåste. Så kom planet äntligen. Men då skulle först fyra renar och en lapphund flygas i väg! Där stod vi hela sällskapet med långa och kalla näsor — Barbara Wilson, Robert Burton, regissören och alla artister. Och fick se på när renarna och hunden med största fortjuening kröp in i planet.

Vad säger då lilla Barbara? Att hon rider mycket, är 22 år, tycker om stora stekar och glass och vill helst gå raffligt klädd i rött och vitt. För dens dans på "fjällhotellet" är hon grön, och mot den kulören står hennes mörka mandelögon mycket vackert, gossar. Hon avslår också hur lyckligt filmen slutar: Monsteret oskadliggörs av lappar, rymdskeppet startar igen — vart vet ingen. Och de två (Sten Gester och damen själv) får varann förstås.

Tre svenska uttryck har hon lärt sig: "Tack så mycket", "Varsamt!" och "Spelevink", varmed hon närmast åsyftar Åke Grönberg. "The Lap-gate" beundrade hon mycket. Lapp-porten blev inte mindre sevärd, försäkras det, med Barbara Wilson närmast i blickfånget.

Pic 2: The love couple takes break from cameras, lights and terror in the midnight sun.

they've had plenty of reindeers.

"There are only two types of films that go well now," Gustaf Unger explains: "very expensive or more economical that can offer new settings and new ideas. Lapland is unused, even in Sweden. And science fiction has a secure market in America, so we hope for the best. We have had it exciting and nice the 45 days we this far have stridden through snow in Abisko and Björkliden."

The "love couple" whirls past, the "famous Swedish geologist" Sten Gester and the striking American Barbara Wilson, which mainly plays herself. And that takes a lot. A charming representative for the young Hollywood, who despite about 30 Miss titles and 40 TV shows seems to have kept her softness and humility.

"Yes, that's strange," Sten Gester says. "I came to USA twelve years ago but didn't get anywhere. But after apprentice years there" which has resulted in the actor speaking perfect American "it has given results in Sweden, in a film mainly aimed for America!"

Åke Grönberg at this moment sits outside on a rock and demonstrates a chromosome horse from Delecarlia for Robert Burton, playing a doctor in the film. He is as many know one of America's finest actors with many major films to his credit, the latest being "The Young Actors". Soon he will be - he says - in another which will have the title "Too much too soon... We have been in an air crash up in Lapland, the sympathetic Burton remind us, it was a helicopter that broke. At another time we had to wait since the plane had to "pick up broken bones among the tourists".

"Yes, and yet another time," Åke Grönberg remembers, "we built a whole Lap village, ie in one third scale. Next morning everything had been blown away. The whole thing had to be re-made in Stockholm and rebuilt again."

Other playing the most important parts are Ittla Frodi, who has been called in instead of Ulla Sandklef, and Brita Borg who now thus will be launched in America. She sings the lead motive of the film, and we think it will be a major hit, the director Virgil Vogel says.

"Do you remember when we stood and froze on the ice of Torne Träsk?" Bengt Blomgren asks, 'air colonel'. "We were to be picked up by a Canadian Norseman. Oh, what a wind. Then the plane finally arrived. But four reindeers and a Lap dog had to be flown first! So there the whole company stood, with long and cold noses - Barbara Wilson, Robert Burton, the director and all performers. And we watched as the reindeers and the dog with great joy entered the plane."

So what does little Barbara say? She rides a lot, is 22 years, likes big steaks and ice cream and likes to dress sexy in red and white. For today's dance on the "mountain hotel" she is dressed in green, and her dark almond eyes are beautiful against that colour, boys. She also reveals how the film ends happily: The monster is rendered harmless by the Laps, the spacecraft starts again - nobody knows where. And the couple (Sten Gester and the lady herself) of course get each other. She has learned tre Swedish expressions: "Tack så micke!", "Varsamt!" and "Spelevink", thinking of Åke Grönberg. She admires "the Lap gate" a lot. And it is affirmed that the "Lapp port" didn't become less of an attraction with Barbara Wilson in it.

The phrases mean "Thanks a lot", "Careful!" and "Rascal", the "Lap gate" ("...porten") is a mountain formation. So, how did the film do, released next year in 1959? Not great, it seems. Wikipedia says:

Space Invasion of Lapland was heavily re-edited by American producer Jerry Warren and had newly filmed American sequences added. The film had its U.S. release in 1962 under the title *Invasion of the Animal People* as a double feature with Warren's *Terror of the Bloodhunters*. ... the 73 minute Swedish cut of the film was shortened by distributor Jerry Warren to 55 minutes. Warren gave the film an entirely new beginning, adding an on-screen narrator (John Carradine), who opens and closes the film, bookending its revised storyline. New footage, set in the United States, was also shot with star Barbara Wilson for her "Diane Wilson" character that involved an earlier, traumatic UFO incident that was not in the original Swedish version. Another new scene, set in Sweden, has Wilson's character receiving a lengthy phone call. Additional scenes were also added of two ham radio operators in a wilderness Lap cabin trying to communicate by shortwave radio with the outside world. Both characters never turn up again in the story. After other Swedish plot details were re-edited or cut entirely from the original (including a nude shower scene featuring Barbara Wilson)...When *Invasion of the Animal People* went into U.S. television syndication, some extra footage was added, increasing the film's running time to 80 minutes (Warren's theatrical release cut was apparently too short for television syndication). The extra footage involved a group of doctors sitting in an office discussing the Diane Wilson character's various psychiatric problems.

Basically the distribution and the different versions became a mess, at least in the US. The original Swedish cut is said to have been shown in Europe (or at least the UK) as "Terror in the Midnight Sun" and in Sweden it has long been said it was shown for just a few days the city of Norrköping, opening August 19 1959 , and was then forgotten. Excerpts of reviews from

<http://www.svenskfilmdatabas.se/en/item/?type=film&itemid=4591> (and I translate):

If it wasn't for beautiful footage with enticing skiing in the mountains around Riksgränsen and Abisko - it should be good tourist PR - it's a rather unnecessary film." (Norrköpings Tidningar)

"Sometimes it seems they feel forced to treat this subject /of spaceflight and aliens/ on celluloid even if the story is thin...most of the time the space fantasies becomes flat...it never becomes more than shallow scenery painting. (Östergötlands Folkblad.)

However, it didn't open in Norrköping, but also June 3 in no less than four theatres in the north - at least two of them in the province of Lapland itself. That day Norrskensflamman wrote:

Världspremiär i länet

Den svensk-amerikanska filmen "Rymdinvasjon i Lappland" har i kväll världspremiär i länet. Premiären går samtidigt i Luleå, Boden, Kiruna och Malmberget. Filmen som delvis har karaktären av skräckfilm med rysliga rymdmonster har spelats in i trakten av Abisko. För det samiska inslaget har lapparna kring Kiruna svarat. Filmen är producerad av svenska bolaget Fortunafilm i samarbete med det amerikanska Unger Films, Hollywood och distribueras av AB Telefilm.

Uppremiär för Sverige
På den svensk-amerikanska filmen

BARBARA WILSON
STEN GESTER
HENRIK BLOMBERG
LARS ÅHRÉN
BRITA SÖDER
—KÄNDISER I FILMEN—

RYMDINVASION I LAPPLAND

Helt inspelad i Lappland

SCALA SAGA FOLKETS HUS NORDAN
Boden Luleå Kiruna Malmberget

Speltid 3—7 juni.

World premier in the province

The Swedish-American "Space Invasion of Lapland" tonight has world premiere in the province. It will be at the same time in Luleå, Boden, Kiruna and Malmberget. It's partly a horror film with ghastly space monsters and has been shot near Abisko. The Sami contribution is by the Laps around Kiruna. The film is produced by the Swedish company Fortunafilm in cooperation with American Unger films, Hollywood, and is distributed by Irisfilm inc.

The theatre ad for it said "Shot entirely in Lapland" which wasn't true - but most outdoor scenes were shot there - and it was shown for at least five days. But I found no other cinema ads about the film, nothing in Stockholm for instance, so it probably didn't reach a wide audience.

Except as a distorted half of a double feature in American drive-in theatres...

The monster was played by a tall Swedish journalist. In Svensk Filmdatabas we read:

Lars Åhrén, Gothenburg journalist, a 2 metre man and co-owner of the film company made the monster which in the film through tricks reaches six metres. He is always scared every time its time fo film. It takes four hours to put mask and everything on, its sticky, and sticks firmly to the skin and he hates it it passion. He looks hopelessly timid and the full horrifying proportions are not reached until he down on the ice of Torne träsk bends himself over the Lap village they have built there in one third scale.

But we're not finished yet. It must have been after the American version with extra scenes were shot. Someone thought the film must be made a little bit more spicy, and shower scenes had just become popular thanks to one Alfie Hitchcock... Dagens Nyheter writes May 11 1960:

...och Barbara i vatten

Den amerikanska filmstjärnan Barbara Wilson förklarar att hon fick en chock första gången hon såg den svenskamerikanska filmen "Terror in the midnight Sun" (Skräck i midnattssolen). Men det berodde inte på skräckscenerna i denna i Sverige och med huvudsakligen svenska skådespelare inspelade "Science fiction-thriller", utan en scen som visar henne badande naken. Barbara påstår att en stand in måste ha använts, och att badepisoden inspelats i efterhand. Hon har därför stämt produktionsbolaget Hertz-Lion Productions och kräver nu 150 000 dollar (ca 750 000 kr) i skadestånd och ett utslag för avlägsnandet av badscenen.

The American film star Barbara Wilson explains she had a shock when first watching the Swedish-American film "Terror in the Midnight Sun". But it wasn't due to the horror scenes...but a scene showing here bathing nude. Barbara says a stand-in must have been used and that the episode was recorded afterwards. Because of this she has sued the production company Hertz-Lion Productions and demands 150 000 dollar in damage and a ruling that the scene shall be removed.

It was a shower scene, according to Google the one on the right.

Mountain skiing in golden sunlight, furry monsters from space, exotic Laps and reindeers, nudity! How could this masterpiece have failed to be a smash hit?

NEXT TO LAND ON THE MOON WILL BE THE THREE MUSK-ETEERS!

Finally, already before the Space Race began, it was covered by the famous space reporter and author Eugen Semitjov, as in his full-pager in Aftonbladet August 11, 1955, "The New Moon":

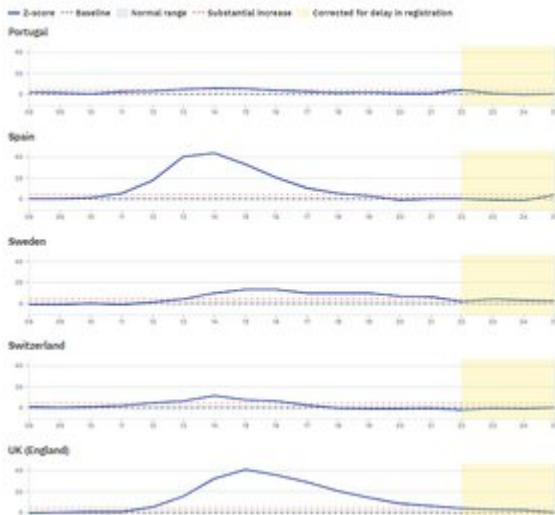
Ike has given green light for space flight. An artificial moon will circle Earth in two years. Unmanned but having instruments reporting about the block void via radio and TV. You can only guess what this new partner to Earth will look like. Probably a cone, the tip of a stage rocket. Construction and launch costs 10m USD. This is how: A three stage rocket powered by nitric acid and hydrazine rises with a thundering fire tail. A minute later the first stage is empty. It is jettisoned and falls to Earth with a big parachute. At that time engines of the second stage starts. Finally it is also jettisoned, the rocket tip continues by itself and reaches the "magic circle" ca 450 km up, speed being 29400 km/h and it continues on at this altitude without falling back. One orbit in 90 minutes. Earth has gained a new moon. The satellite instruments go into action. TV cameras give the receiving station pictures of any point on Earth. Other instruments

transmit data on cosmic radiation, sun radiation, meteor frequency, etc by radio. In a few days we'll learn what would otherwise would take ages. Years pass and then man is ready for the next step in space. Manned rockets take us to a satellite harbour. They connect together to a makeshift space station. More material is launched to make a real space base (below left) as a huge ring, which can have a big crew and act as a supply store for further journeys into space. To the Moon, to Mars and Venus. But there's a long way to go - very long. (In the pic: Only the tip of the big rocket conquers gravity, 1st and 2nd stages fall to Earth after consuming huge amounts of fuel. Dotted line shows the way to orbit while section upon section falls off. When 3rd section reaches its goal arms fold out. An energy collecting sun mirror in the aft, antennas on the side, tip falls off and leaves the view for a TV camera. - Sun mirror, Antenna, TV camera, Satellite orbit - He signals green light for space flight.) Drawing and text: Eugen Semitjov

Famous Viruses I Have Known

Much is happening in the corona world, but it's hard to know what is fake or true news. There are lies, damn' lies and corona statistics. Some goes to great lengths to write off corona deaths as something else (statistics from China and Russia looks less than reliable and in the US there are 50 states making a mess of all figures). Some misses corona deaths outside hospitals, ie at homes or in care homes. Others do both! I'm pretty sure that the Swedish statistics are very reliable, us being fanatics about population headcount since the medieval church books, having founded the statistics agency in 1749, creating the world's first "person number" system in 1947. Claimed statistics for some or many countries about the corona epidemic should be increased with 30-70% for missed deaths, I'm sure.

Euromomo shows excessive deaths these last months. No-lockdown Sweden is about average.

As I observed in previous issue, the only reliable statistics are "excessive deaths", since the mortality numbers are virtually identical from year to year for the same periods and there's no room for opinions about cause of death. The diagrams at <https://www.euromomo.eu/graphs-and-maps> insists on showing the Swedish excessive deaths being spectacularly unsurprisingly about average, below England but comparable to Switzerland.

I see some headlines in foreign press about "lax corona policies" causing "disaster" over here. But hospitalisations are a fraction of the peak in April, figures are 20-30 fatalities/day, according to the Public Health Agency barely different from an ordinary flu epidemic. Sweden have more deaths than the closest neighbours, true, but we had much more initial spreaders, especially in the capital, and they

had a total lockdowns. The weeks around the February-March shift 1 million Stockholmers returned from school breaks and vacations! If you lock everyone up you temporarily freeze the epidemic, but it's hard to 100% stamp it out. New Zealand thought they had smashed the bug but saw new cases popping up. Germany did pretty well, but saw the R rate just go from below 1 to 2.88 (reproduction rate, one here infects 2.88 others). Headlines falsely claim Swedish infections are rising. No, *testing* has just tripled so you *find* more. "Confirmed" or "registered" cases is just a measurement of *how much you test* and tests are now open to anyone in Stockholm. Certain "news" reports seem more like attempting to vindicate your local stricter measures. The totals in Sweden includes deaths *with* corona, many not *from* corona. Our generous definition is that any death where the patient have been tested positive at least 30 days before is included no matter cause of death - deaths *from* corona are probably, say, 30% lower.

As for herd immunity, we're getting interesting news about why it seems to come so slow. Latest figure is that 17% in Stockholm have antibodies, but it could be because *80% are already immune!* We read in <https://medicalxpress.com/news/2020-06-coronavirus-population-infected.html>

Data from military ships and cities such as Stockholm, New York and London also suggest that infections have been around 20% - much lower than earlier mathematical models suggested. This has led to speculation about whether a population can achieve some sort of immunity to the virus with as little as 20% infected... The Swedish public health authority announced in late April that the capital city, Stockholm, was "showing signs of herd immunity"...speculation about "immunological dark matter", a type of pre-existing immunity that can't be detected with SARS-CoV-2 antibody tests. Antibodies are produced by the body's B-cells in response to a specific virus. Dark matter, however, involves a feature of the innate immune system termed "T-cell mediated immunity". T-cells are produced by the thymus and when they encounter the molecules that combat viruses, known as antigens, they become programmed to fight the same or similar viruses in the future. Studies show

that people infected with SARS-CoV-2 indeed have T-cells that are programmed to fight this virus. Surprisingly, people never infected also harbour protective T-cells, probably because they have been exposed to other coronaviruses. This may lead to some level of protection against the virus ... Young people and those with mild infections are more likely to have a T-cell response than old people.

Humans have two immune systems, the innate immune systems with T-cells and the adaptive immune system with B-cells. The innate immune system is fast but weaker and has a rough idea of what might be dangerous so it can attack it. It can't handle every danger so the adaptive immune system then has to kick in. It adapts to dangerous pathogens and microbes with antibodies, something that takes a little time. And now it seems that in 80% of the population corona can be *killed off already by the innate immune system*. The adaptive immune system which is the one leaving antibodies isn't activated. Why this is the case may have genetic causes. This also explains why for 80% the virus gives no or weak symptoms. The virus barely manages to get going before the innate immune system kills it. In the elderly the innate immune system is weakened, while children and adolescents have stronger innate immune systems, which explains different effects over ages.

This means that tests will only be able to find antibodies in a maximum of 20% of the population, no matter how much you test. And that means that if 17% of Stockholmers carry antibodies, the latest figure, its almost everyone who can have them so herd immunity should be here with a good margin. 80% are immune through the innate immune system, 17% through antibodies - 97% in total.

I haven't seen this much discussed but if growth of antibody count continues to be slow, I think the innate immune system's ability to crack corona will become more apparent. There are tests to discover if the innate immune system is corona resistant, but they aren't used. They only look for antibodies. It'll be interesting to see if more comes out of this.

One possible conclusion is that the corona virus may have already infected many more than we think without leaving any trace. In that case, the epidemic should soon fade away and the Swedish strategy against the virus has probably wiped out any second wave. Now, how about the economy?

While the Swedish economy has been far from "saved" the effects have been milder. The finance minister claims Swedish GDP will shrink with "only" 6, perhaps 7 percent, mostly due that our important export markets will have huge drops.

This is around half the GDP losses expected elsewhere. And without a lockdown a lot of long-term social, psychological and for kids educational damage will be milder. One thing pointed out is that there will be deaths from *other* diseases, because operations and treatments have been postponed and patients have been afraid to contact the health services, thinking they'd just contract corona there. A British health scientists feared that cancer deaths could increase by 50 000 in a year in the UK, because of delayed treatment!

If it's true that 80% of the population is already immune, I think the corona virus has to a high degree has run its course and the epidemic is bound to slow down. If you want to be optimistic, at least - and who doesn't!

But it's still to early to make a final summary of the corona pandemic. Will there be a vaccine and what will the effects of it be? What will the secondary effects be of the pandemic? Effects of the queue of cancelled operations and other medical treatments? Remaining unemployment and

bankruptcies? What about of depressions, domestic violence, suicides? How much will the economy bounce back? What happens to travel patterns and international trade? Will hard-line nationalistic politics thrive? Mix into this the monumental reactions to the murder - I agree, it was - of George Floyd and we have a very, very complicated situation...

It's a science fiction world.

Stnemmoc Gniliam

R. Graeme Cameron: You're right. The technocrat centrally planned society doesn't work. As for people losing faith in the future, I think one of the reasons is the raise of postmodernist thinking and the increased polarisation due to things like identity politics. That's ideologies constantly looking percieved "unjustice", faults, conflicts and scapegoats, and humanity itself becomes the scapegoat. About fan history: I already *have* written a big fandom history book, namely *Fandboken* ("The fandbook") covering the history of Swedish fandom, but to some extent also Nordic, UK and US fandom, because Swedish fandom has always been connected with Anglo-Saxon fandom, and Denmark, Norway, Finland have always been connected with Sverifandom. It's 950 MB of text with over 200 illustrations. Alas, as I now have plenty of more material from the Royal Library it would need a major update, but I wonder when I will get time for that.. The recent version came in 2017 and had required a helluva lot of work!

William McCabe: Well, as you should have noted, there never was a lockdown over here, and restrictions and guiding rules have been rather easy to live with (but cons and fan meetings are cancelled). But I have my general corona comments elsewhere in this issue. 1890's football fan publications were certainly not the first fanzines. Amateur publications of all kinds have almost always existed, since the spread of the printing press and it probably increased in the late 1800s when the mimeograph came about. But there weren't fanzines. Not only because they weren't called "fanzines" but also because they lacked some traits I think are unique for the fanzines of sf fandom. Shortly: 1) Not attempting to be amateur copies of professional publications, but publications finding their own style. 2) A close relationship between editors and reader, they write LoCs, contribute, correspondence begins. 3) Not being associated with any company, group, association or organisation with much money, and thus being done on a shoestring budget, usually counting on a loss. This for instance facilitates the tradition of trading (something we don't see with other amateur publications). Not all fanzines adhere to all this to 100%, but a lot of it applies.

StarWolf: Hm, I find it difficult to comment your texts, because for me they stand out as a bit introvert and the focus of them floats around. So read, no comments. (It's easier to get comments if you make a statement of some sort of opinion and then discuss that, or if you discuss a topic of the day...or in the worst case say something controversial!)

Garth Spencer: In the beginning (say February) I didn't take corona too seriously. But then the little bug grew. In early March I began seeing it would probably make the Swecon in late March impossible, even before there was a formal ban on gatherings above 500, later 50. And then I saw *all* events I usually attend (lectures, seminars, galleries etc) cancelled. From at least mid March I could see the corona epidemic was getting massive, and as I often am a bit of a news junkie I've tried to follow all things happening - remember my corona diary two issues ago! As for sf and fandom and related stuff, I have of course much more from the newspaper archive and since I think the material may be historically interesting I'll send it to selected outside the APA. So...*you guys, if you read this, EAPA welcomes and actually needs more members! Join! You only need to write something mildly interesting and hit the "Save as PDF" command. Ask me for more info or garth.van.spencer@gmail.com. You're isolated and bored during the epidemic anyway, aren't you!*

I'm very font of you, the graphic designer said to the girl...